

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejeman:

celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izaha vsak dan zvečer izveščen o dogodkih in praznikih.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Klerikalno licemerstvo.

Priletela je iskra z Balkana in je v slovenskih srcih užgala plamen nove narodne zavednosti. Z nedosežnim junaštvom izvojevane zmage slovenskega orožja so osvobodile iz turške sužnosti rodne brate ter jim zagotovile srečno in sijajno prihodnost, osvobodile so pa tudi slovenske duše iz mrtvila in mlačnosti in obupavanja. Spoznanje, da je v narodni misli rešitev slovenstva, da zmaga narodne misli ne pomeni samo priznanja jezikovne ravnopravnosti, nego tudi politično, gospodarsko in socialno rešitev vseh slojev naroda, je prevzela najširše kroge, jih prevzela s tako silo, da so se ji morali ukloniti tudi tisti, ki sicer nimajo ne srca ne smisla za nacionalno idejo.

Moč narodne zavednosti ni bila morda še nikdar tako velika na Slovenskem, kakor je sedaj. In kar je posebno veselo znamenje, je to, da se je vzbudila tudi tista masa, ki je doslej brezpogojno sledila klerikalnim poveljevalcem. Strah pred vzbujeno narodno zavednostjo je diktiliral klerikalni stranki, da je četudi skrajno nerada, zavzela glede balkanskega vprašanja slovensko stališče in da je vsaj v svojem časopisu pri tem vztrajala, četudi je dr. Šusteršič v svojem znanem delegacijskem govoru to stališče zatajil.

Strah pred narodno zavednostjo leži klerikalcem v kosteh. Boje se po vsi pravici, da spozna narod, kako grdo in izdajalsko igro je klerikalna stranka igrala ravno v narodnem oziru v zadnjem desetletju in kako je s svojo politiko sistematično slabila slovenski narod ter utrjevala nemštvo. Nikdar ni bila nemška moč na Slovenskem tako velika, kakor je zdaj. Roko v roki s političnim in narodnim zatiranjem Slovencev, s pridobivanjem novih pozicij za nemštvo, s sistematičnim naseljevanjem Nemcev gre gospodarsko zatiranje in izpodiranje Slovencev. Treba je le pogledati na železnice, pa se spoznajo strašne posledice nemškega gospodstva v narodnem, v gospodarskem in v socialnem oziru, pa se spozna, kaka življenska potreba za

slovenstvo je boj za narodno osvobodjenje. Prikrasani in zapostavljeni smo v vseh ozirih. Vsa javna oblast je izključno v nemških rokah, krivica je postala naš vsakdanji kruh, za Slovence že kmalu ne bo več službe dobiti, mečejo ga na cesto pri javnih uradih in javnih podjetjih, tlačijo nas pri železniških tarifih in gnetejo nas na vseh poljih gospodarstva.

Narodno vprašanje ni za nas samo vprašanje o veljavi našega jezika, ampak tudi krušno vprašanje, od narodnega vprašanja je odvisno vse naše blagostanje in če nam ubijejo narodno misel, so nas tudi kulturno, gospodarsko in socialno podvržili sužnosti in iz naroda napravili tolpo helotov, ki je na svetu le zato, da hlapčuje gospodarju.

Strah pred narodno mislijo je prevzel tudi »Slovenec«. Ne dvomi, da so v klerikalnih vrstah še vedno ljudje, ki narodno mislijo in čutijo in ki obsojajo izdajalsko politiko, ki z žrtvovanjem narodnih interesov kupuje osebne in strankarske dobičke. Toda ti narodni elementi v klerikalni stranki so ali brez vpliva ali pa se ničesar ne upajo. Vsekakor »Slovenec« sobotni članek o važnosti in pomenu narodne ideje ni izrazov mišljenja teh res narodnih krogov. »Slovenec« se namreč narodne misli samo boji in samo zato se je oglašil proti bagateliziranju in zapostavljanju narodnih vprašanj. Izid deželnozbornih volitev na Goriškem ga je poparil, z grozo uvažuje možnost, da bi znalo maščevati narodno izdajstvo, s katerim so klerikalci napravili na korist svoje stranke in svojih voditeljev že mastne kupčije in v tej veliki skrbi za gospodstvo tiste klike, ki se opira ob duhovski vpliv, si je ogrnil narodni plašč in se ogreva za odločno zastopanje onih bitnih nacionalnih zahtev, ki so v skupni blagor vsega slovenskega ljudstva.

To klerikalno licemerstvo je žalosten pojav. Klerikalci bi prav lahko z neodoljivostjo gledali krščanskim, moralnim in gospodarskim načelom združevali odločno zastopanje naših narodnih težnj, ko bi jim bilo res za stvar. Samo umazane kupčije bi se potem težje delale in bi vlada najbrž ne gledala s tako dobrohotno

prizanesljivostjo kar klerikalci sicer počenja. Z izdajstvom narodnih težnj in koristi so si klerikalci pridobili vladno naklonjenost, zakaj vlada je nemška in trpi marsikaj samo če vidi, da to škoduje slovenskemu narodu.

Če pregledamo zgodovino zadnjih deset let, vidimo hitro, da je nemštvo v tej dobi mogočno napredovalo in si ustvarilo med Slovenci silno pozicijo, slovenstvo pa je po za slugi klerikalizma nazadovalo v taki meri, da je skoro obupati. Žalibože je videti, da se ne bo na bolje obrnilo, kajti narodno mišljenje klerikalcev je neiskreno in licemersko in vsak vzame lahko strup na to, da »Slovenec« besedam ne bodo sledila dejanja.

Shod „Zveze jugoslovanskih železničarjev“

»Pri jelenu v Gorici«.

Telefonično smo dobili o tem shodu sledeče poročilo: Shod »Zveze jugoslovanskih železničarjev« je bil izredno mnogobrojno obiskan. Vsi prostori v hotelu Pri jelenu so bili do zadnjega kotička prenapolnjeni od množice, ki je štela do 3000 ljudi. Zborovalce je pozdravil predsednik Zveze gosp. Škerjanc iz Trsta. Od vseh podružnic v slovenskih krajih, od nekaterih poslancev in od lepe vrste uglednih mož so prišli brzojav. pozdravi, čestitke in izrazi solidarnosti. Več deželnih poslancev se je osebno udeležilo shoda. Kot prvi govornik je nastopil gosp. Vekoslav Mrak, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru raztolmačil postopanje tržaškega ravnateljstva državnih železnic in ekspozenta nemškega Volksrata, postajenačelnika na državnem kolodvoru v Gorici, Wieserja. Postajenačelnik Wieser igra vlogo eksponenta nemškega »Volksrata«, odkar je uslužben na postaji v Gorici. Za gosp. Mrakom so govorili še razni drugi govorniki in iz vseh govorov je posneti mnogo značilnih slučajev, kako je postajenačelnik Wieser na celi progi, ki spada v njegov delokrog, importiral nemške delavce s Štajerskega in Koroškega,

domače slovenske delavce pa je pri vsakem najmanjšem povodu in tudi brez vsakega povoda metal na cesto. Koncem shoda je došlo še mnogo brzojav. Sestavili sta se tudi dve resoluciji in sicer jih je stavil poslanec dr. Mandič iz Trsta. Resoluciji sta bili soglasno sprejeti ter odposlani na železniško ravnateljstvo v Trstu in na železniško ministrstvo ter na vse slovenske poslance, brez razlike strankarske pripadnosti. Po soglasnem sklepu se je poslala tudi brzojavka železniškemu ministru Försterju na Dunaju, ki se glasi:

»Ekscelenca!

Slovenci, zbrani na shodu »Zveze jugoslovanskih železničarjev«, protestirajo najodločneje proti nad vse krivičnemu delovanju inšpektorja, postajenačelnika goriškega kolodvora Wieserja, kateri sistematično zapostavlja in prezira sl. železničar., proglašajo, da je Wieser za Gorico nemogoč, ter pozivljajo vašo ekscelenco, da takoj odstranite tega gospoda iz Gorice.«

Zborovanje se je končalo okrog 8. zvečer pod živahnimi pozdravi in izrazi solidarnosti.

Med vojno in mirom.

Mirovna pogajanja v Bukarešti.

Poročali smo že o petkovi seji konference delegatov balkanskih narodov, ki je trajala samo par minut. Seja se namreč ni mogla vršiti, ker bolgarski delegati še niso imeli pripravljenega odgovora na predloge drugih balkanskih delegatov in ker zlasti tudi z romunskimi delegati ni prišlo do definitivnega sporazuma. Ožja konferenca romunskih in bolgarskih delegatov namreč še ni prišla do zaključka in ker imajo ostali bolgarski delegati čez glavo dela, da dosežejo sporazum glede srbskih in grških zahtev, sta bila pooblaščenca bolgarski vojaški izvedenec general Fičev in romunski general Coanda kot vojaški izvedenec za Romunsko, da izdelata podrobnosti glede bodoče meje med Bolgarsko in Romunsko.

Romunska namreč zahteva med drugim tudi, da Bolgarska podere

utrdbe Ruščuka in Šumle ter da na svojem ozemlju na gotovi progi ne sme zgraditi nikakršnih trdnjav.

Pričakovati je, da bodo bolgarski delegati, oziroma vojaški zastopniki v teh točkah izpolnili romunske želje, gotovo je tudi, da bodo romunski zastopniki obljubili vse, kar bo zahtevala Bolgarska v prilog Bolgarom v bodočih romunskih pokrajinah. Da pa se Romuni na te obljube ne bodo držali je tudi toliko kakor pribito. Kar se tiče podiranja trdnjavskih zgradb v Ruščuku in Šumli pa naglašajo bolgarski delegati, da so vse te zgradbe zastarele in za moderno vojno popolnoma brez pomena.

V krogih, ki stoje bolgarski vladi prav blizu, se tudi zatrjuje, da je Romunska svojim četam že zapovedala, da naj se umaknejo z bolgarske zemlje. Ena prvih nalog bolgarskih delegatov je po mnenju teh krogov, da dosežejo preklic prepovedi plovbe na Donavi, to pa zlasti zato, ker pričakuje Bolgarska velike pošiljave za svojo vojsko, ki so morale ostati v Oršovi.

Tudi Romunska bi rada prav kmalu sklenila mir, in to v prvi vrsti zaradi nastopa kolere v romunski armadi. Romunska armada do sedaj po oficijoznih zatrdilih ni imela izgub, sedaj pa se tudi uradno že priznava, da se kolera v romunski armadi strahovito širi.

Kar se tiče mirovnih pogajanj bolgarskih delegatov z delegati ostalih balkanskih držav, se je izrazil grški ministrski predsednik Venizelos napram nekemu poročevalcu sledeče: Kar smo predlagali bolgarskim odposlancem, niso bili neomajni pogoji, marveč samo podlaga za pogajanja, pri katerih bi bilo moralo priti samo ob sebi umevno na obeh straneh do koncesij. Da je ta podlaga pravična, je razvidno že iz tega, da bi Grška, tudi če bi se predlogi sprejeli neizpremenjeno, še vedno ne bila večja kakor Bolgarska. Celot v tem slučaju bi tedaj zaželeno ravnotežje na Balkanu ne bilo moteno. Če bo preteklo premirje, ne da bi se dosegel sporazum, bo stvar glavnih taborišč, da store vojaške korake, ki se zde tam potrebni.

Odšli smo iz knjižnice skozi dolg hodnik v sprejemnico. Dami sta naju čakali brezdvomno precej nestrpno, in mrs. Parton naju je predstavila. Mrs. Maitland je bila okrogla, majhna blondina, navadnega tipa; videlo se ji je, s kakšnim trdom se je držala pokonci. Žalost ni škodovala njeni debelosti, čeprav se ji je pač poznalo, da je mnogo pretrpela. Ni imela pa narave, da bi obupala ali pa da bi zavrnila tolažbo; imela je materialen temperament.

Hortenza, njena hči, pa je bila drugačna. To se je tako dobro videlo, da sem moral pri prvem pogledu misliti, da je podobna očetu. Bila je srednje velikosti in delala je vtisk, da je morala biti v veseljih, zdravih časih zelo krasno dekle; zdaj sta seveda žalost in beda škodovali vsej njeni zunanosti. V njenih očeh je žarela vročina, koža je postala upadla in rumena, le hektično rdeča maroga ji je gorela na licih. Mati in hči sta bili bogato oblečeni. In ker sva vedela, kakšne bolesti sta pretrpeli, se je že vnaprej izražalo v najinih očeh gotovo spoštovanje. Ko naju je mrs. Parton predstavila, je začel Conners brez vseh formalitet in ozirov govoriti o zadevi. Sicer ni nikdar rad občeval z ženskami, vendar pa ga to ni nikdar oviralo v njegovih dolžnostih; o tem sem se že zdavnaj prepričal.

(Dalje prihodnjic.)

LISTEK.

Dolga roka.

M. Gardenhire
(Dalje.)

Začuden sem poslušal te besede, ki sploh niso bile v zvezi s stvarjo, in ostali so bili v istem razpoloženju. Miss Wynn se je prestrašila, kakor bi jo nekdo osvobodil iz magnetičnega stanja. Stopila je k pisalni mizi, ki je stala v kotu sobe ter prinesla, kar je želel Conners. Conners je vzel kuverto, jo položil pred se ter vzel iz žepa svojo listnico. Iz te je vzel zavojček bankovcev, jih dal v kuverto, ki jo je zalepil ter položil zopet pred se na mizo.

V zadevah, v katerih je treba pripomniti detektivske, se mora včasih obljubiti nagrada, je pripomnil s nasmehom. »Mr. Vining mi je rekel, da imam neomejeno polno moč, da lahko razpolagam z denarjem. Ali hočete napisati na kuverto nadpis miss Wynn? Najbližje imate pisalno orodje. Nadpis vam hočem narekovati.«

Dal ji je kuverto ter se nekoliko priklonil, kakor hitro je vzela pero v roke.

»Napišite današnji datum,« je rekel, »in zraven ime Buenos Ayres. Tako, hvala. Vi bi lahko napisali tudi

angleško, če mislite, da to bolj ugaja zločincu, ki ga gotovo ne bodo zasledovali? S to vsoto bo brezdvomno povsod mogel živeti, če bo imel srečo, da dobi to svoto v roke.«

Dekle je molče ubogalo; molče smo sedeli. Njeno pero je praskalo, vendar pa se ni treslo.

»Hvala,« je ponovil Conners, vzel kuverto ter natančno ogledoval pisavo. »Mr. Vining mi je rekel, da je miss Maitland pisala pismo, ki sem je včeraj jutraj dobil; to je pa bila zmota.«

»Jaz sem pisala, Hortenza pa diktirala,« je prijazno odgovorila miss Wynn, »ubožica že več dni komaj drži pero.«

»Ali ste tako dobri, miss Wynn, da položite za zdaj to pismo v pisalno mizo. Pozneje bom mr. Viningu povedal, kaj nameravam s tem denarjem. Še eno besedo o smrti uboge mrs. Garcie! Mi hočemo pustiti, da ves svet razen nas misli, da je izvršila samomor; nasprotno dokazati, bi povzročevalo samo homatije in razne govorce. Ubogo damo pa je, ko je ležala na svoji postelji, nekdo ustrelil, ki je stal neposredno pri oknu. Morilec, ki je zelo dobro poznal njene navade, je stal v večernem mraku za odprtim oknom tako blizu nje, da se še zdaj poznajo na obrazu sledovi smodnika.«

»Tako se je moralo skoraj gotovo zgoditi!« sem vskliknil ter skočil pokonci.

»Tako se je zgodilo,« je izjavil Conners.

Miss Wynn ga je zaničevalno pogledala.

»Neokusna trditev,« je rekla.

»Zakaj?« je vprašal Conners.

»Ker drugi to smatrajo za samomor?«

»Detektivi so vedno neokusni,« je zaničljivo odgovorila. »Nadlegujejo nas z brezmišelnim natolcevanjem, ki nas dovedejo do začudenja in v strah. Popolnoma prav imate, gospod, ostanimo pri samomoru, kajti vsaj tudi ni bilo nič drugega. Kdo vendar naj bi umoril ubogo staro damo?«

»Čemu naj bi se uboga stara dama usmrtila?« je bilo Connersovo protivprašanje. »Posebno ker je bila ponosna na svojega sina, ki je hrepenel naprej, ker so jo ljubili njeni prijatelji, morda tudi njeni — stari znanci, miss Wynn? Vendar pa nočem še zvečati groze, ki jo čitam v očeh mrs. Partonove in mr. Vininga! Roka morilecva je slonela na zunanjem robu okna, kjer se še zdaj vidi v prahu odtisk blaga, iz katerega je bil rokav; majhen košček blaga je ostal v majhni špranji. Odstranil sem te sledove, da preprečim eventualno zmešnjavo. Zdaj, gospodična, hočem govoriti z damami Maitlandovimi.«

Miss Wynn se je dvignila ter šla proti vratom, dočim sta se mrs. Parton in Vining začudeno spogledala. Kar naenkrat je skočil Conners kvi-

šku, prišel do vrat še pred mlado damo ter jih je odprl z globokim poklonom.

»Prosim, oprostite,« je rekel z resnim nasmehom, »kmalu bi v tej naglici zadel ob vas, toda na tako debele in mehke preproge nisem navajen in v njih se stopinje poznajo kakor v mehki travi! To sem menda pozabil povedati, da oseba, ki je stala zunaj na oknu ter gledala v mrtvi obraz mrs. Garcie, ni utegnila misliti na sledove stopinj, in vendar so ostali v mokri travi, kar mora vajeno oko takoj videti.«

Odgovorila ni niti na njegove besede, niti na njegovo smehljanje; ne da bi se uklonila, je šla iz sobe.

»Ali v resnici to mislite, kar ste namignili o smrti uboge mrs. Garcie?« je vprašal Vining.

»Tupatam se seveda motimo v svojih končnih zaključkih,« je odgovoril Conners. »V tem slučaju pa moram prositi, da molčite o vsem; ne sme nastati nikakršna govorica, in jaz bi ne pripustil, da bi moje naziranje nasprotovalo mnenju državnega pravdnika. Za vse je boljše, če popolnoma molčimo.«

Connersov nastop je na vse nas napravil globok vtisk; ne da bi izpregovorili besedo, smo čakali, da se vrne miss Wynn. Toda ta se sploh ni vrnila. Namesto nje je prišel neki sluga ter rekel: »Mrs. Maitland in miss Hortenza sta v sprejemnici ter prosita, naj pridejo gospodje tja.«

Ker že govorimo o premirju, bodi na tem mestu konstatirano, da poteče premirje jutri, v torek popoldne. Diplomatični krogi, zlasti francoski, so prepričani, da se bo še pred potekom petdnevnega roka premirja obnovilo.

Kar se tiče srbskih zahtev poročila neka brzjavka iz Bukarešte, da zahtevajo Srbi točko ob Egejskem morju in sicer Lagos, med Dedeagadem in Kavalo. Ista brzjavka poroča nadalje tudi o velikih nasprotjih med srbskimi in bolgarskimi delegati, ki so se pojavila na posebni konferenci v petek zvečer. Tako vsaj se je baje izrazil bolgarski delegat Tončev. Na drugi strani pa pravi neka pariška brzjavka doslovno:

Težkoče, ki so se pojavile v vprašanju glede Kavale, so se zmanjšale vsled zmernosti srbskih zahtev. Srbija ne zahteva pristanišča ob Egejskem morju, ker so njeni trgovski interesi zadostno zasigurani vsled sklepa glede Drača, vsled zveze s Solunom in vsled trgovskopolitičnih pogodb z Avstro-Ogrsko.

Dasiravno to zadnje gotovo ne odgovarja resnici, je vendar naziranje navadno dobro informiranih francoskih diplomatov značilno za razmere na konferenci v Bukarešti.

V protipredlogih, ki so jih predložili v soboto popoldne bolgarski delegati, zahteva Bolgarska mejo Kavala - Drama - Kukuš do reke Vardarja. Podrobno se glase bolgarski protipredlogi:

1. Nova meja se prične pri stari srbsko-bolgarski meji, gre med Kumanovom in Krivo Palanko proti jugu in med Velesom in Stipom čez Vardar do Murihova pri Bitolju, nato čez Moglen, Gjevgeji in Kukuš ter zapadno od Seresa čez Strumo ter se konča v zalivu Orfano. Na bolgarskih tleh tedaj ostanejo: Kriva Palanka, Kratovo, Kočana, Stip, Radovište, Strumnica, Doiran, Seres, Demirhisar in Kavala.

2. Ker je konferenca veleposlanikov v Londonu pridržala velesilam odločitev o Egejskih otokih, ne more tozadevno prevzeti Bolgarska nikakršnih obveznosti.

3. Bolgarska ne more priznati upravičenosti zahtev makedonskega prebivalstva po odškodnini in se tedaj o tej stvari ne more pogajati.

4. Bolgarska privoli, da se izroče sporna vprašanja glede stare srbsko-bolgarske meje mednarodni vojaški komisiji, ki jo naj imenujejo velesile.

5. Bolgarska sprejema načelo, da se zavežejo vojskujoče se stranke medsebojno, da se prizna vsem balkanskim narodnostim v zasedenih pokrajinah prostost glede šol in cerkve.

Največ težav pri sedanjih pogajanjih dela vprašanje Kavale. Velesile so sicer poskušale rešiti to vprašanje na ta način, da bi pregovorile grško vlado, da prepusti vprašanje Kavale arbitraži Evrope. Kakor pa izjavlja grški ministrski predsednik Venizelos, se Grška v to danes ne more spuščati. V svojih tozadevnih izjavah pravi: Pred izbruhom vojne smo vedno prosili za razsodišče, doseči ga pa nismo mogli. Sedaj, ko smo v vojni zmagali, moramo obstojati na tem, da sklenemo sami brez intervencije velesil mir z Bolgarsko. Brez Kavale ne moremo priti v Ateine, ker bi to ne pomenilo samo padca kabineta, marveč bi omajalo tudi stališče kralja kljub njegovi popularnosti, če bi podpisal dokument, v katerem se odpove Kavali ali pa prepusti to vprašanje kakemu razsodišču. Na vprašanje, kaj bi storila Grška, če bi velesile oficijalno nastopile v tem vprašanju proti Grški, je odgovoril: Na to je treba še počakati.

Odrinsko vprašanje.

»Jugoslovanska korespondenca« poroča iz Carigrada, da se v dobro informiranih političnih krogih zatrjuje, da je sofijski kabinet pripravljen začeti s porto pogajanja glede predaje Odrina na podlagi kompromisa. Baje je bolgarska vlada pripravljena privoliti v izboljšanje mejne črte Enos-Midia v prilog Turčiji in obljubiti, da nove mejne črte ne bo utrdila. Razen tega naj ima v Odrinu sedež sultanov zastopnik, ki bi bil eksteritorialen. V teh krogih zatrjujejo, da je sofijsko razpoloženje za entento s Turčijo, ker se sofijski vladni krogi odločno branijo približati se Srbiji.

Za slučaj, da bi Turčija v odrinskem vprašanju ne hotela odnehati, izjavljajo podučeni petrogradski krogi, da je Rusija pripravljena zasedi Midio z ruskimi četami, dočim naj bi prodrla bolgarska vojska s severa do črte Enos-Midia. S tem v zvezi je baje tudi dejstvo, da zbira Bolgarska že sedaj svoje čete med Marico in Tundžo.

V zvezi z bojaznijo Turčije pred rusko intervencijo je tudi dejstvo,

da je Turčija, kakor smo že poročali, zaprla Bospor s podmorskimi minami. Sicer so mine zopet v kratkem času odstranili, Rusija pa vidi v takem kršenju pravic, ki jih ima Turčija, nevaren incident za prihodnost ter je kar najodločnejše protestirala pri porti proti takemu početju.

Med tem prede Turčiji že zopet huda za denar. Predulmi, ki jih daje uprava turške tobačne režije, ne zadostujejo, drugod v Evropi pa ne dobi kredita. Še celo nemški državni tajnik Jagow je naročil nemški banki, da naj Turčiji ne pomaga, predno ta ne zapusti Trakije. Vsled pomanjkanja denarja in ker primanjkuje turški vojski živil, so se turške čete zopet umaknile na staro turško ozemlje, nakar so Bolgari začeli med Jambolijem in Hebičevom zbirati svoje čete. Turki pa se seveda tudi ne brigajo za svojo besedo, ki so jo prostovoljno in ne da bi jih kdo za to vprašal, dali velesilam, ter so prekorali reko Marico. Iz Sofije namreč poročajo, da se bližajo močni turški oddelki Gumuldžini, severozahodno od Dedeagača.

Štajersko.

Narodna stranka in slovensko-klerikalna obstrukcija v štajerskem deželnem zboru. Glede delazmožnosti štajerskega deželnega zbora pišejo dunajski korespondenci »Südslavische Rundschau« iz Celja: »Ministrski predsednik grof Stürgkh ima bojda namen poskusiti tekem meseca avgusta, in sicer zadnjikrat, če se ne bi dala doseči delazmožnost štajerskega deželnega zbora, ki jo sedaj onemogoča obstrukcija klerikalnih Slovencev. Vladi se zde sedaj šanse za redno delovanje deželnega zbora večje, ker se je morala začeti paznost poslancev vsled težkih neurij, povodenj in drugih vremenskih neizod obračati od naronostnih sporov zopet k gospodarskim delu. Slovenska napredna stranka zastopa prej ko slej stališče, da si ne more biti obstrukcija v zakonodajnih oblastih sama sebi namen, temveč le obrambno sredstvo od slučajja do slučajja proti krivicam in nasilnostim večine. Dejstvo pa je sedaj, da je pustila večina pasti svoj predlog glede delitve občine Celjska okolica in pa Wastianov predlog glede šolskega nadzorstva. S tem je že odpadel neposredni razlog za obstrukcijo. (Ako bi hoteli biti do cela natančni, bi morali celo trditi, da se je klerikalna obstrukcija pričela sploh le iz tega razloga, ker niso klerikalci hoteli blamirati dr. Benkoviča, ki je pričel obstruirati, da bi pariral resolucijo izvrševalnega odbora narodne stranke z dne 31. januarja 1910 glede deželnega proračuna. Op. uredništva.) Če se obstruirajoči slovenski deželni poslanci drže naprej dosežanje obstrukcionistične taktike, ne bodo imeli od tega v danih razmerah nobenega dobička (kajti večina ni voljna eskomptirati Koroševih strankarskih menic), nasplošno, spravili bodo deželno in okrajno gospodstvo v velik nered, pomnožili nezaložene deželne dolgeve in preprečevali naprej vsako deželno investicijo (ureditev rek in potokov, gradnjo cest). To je pa velika izguba za gospodarsko slabšo in gospodarskih investicij v prvi vrsti potrebno Spodnjo Štajersko. Obstrukcionisti bi se vrnili toliko lažje k rednemu delu v deželnem zboru, ker bi s tem ne bil minimalni narodni program štajerskih Slovencev prav nič prikrajšan ali oškodovan. Ze zaradi tega ne, ker niso načeloma nasprotja glede jezikovnih in upravnih vprašanj med Slovenci in Nemci nikakor povod slovensko-klerikalne obstrukcije. Slovenci vstrajajo slej ko prej na izpolnjenju minimalnega narodnega programa, kateri bi naj zagotovil tretjini prebivalstva štajerske dežele svobodno razvoji, bilo bi si pa nespametno z obstrukcijo zagraditi pot do tozadevnih pogajanj, za katera se oglašajo že tudi pot v nemškem taboru. Trajno onemogočiti delavnost štajerskega deželnega zbora, bo kazalo še le takrat, ko bodo zavzeli Nemci meritorno stališče k nujnemu vprašanju narodnega sporazuma na Štajerskem. Za sedaj pa ne kaže slovensko-klerikalnim poslancem ničesar drugega, kakor zamenjati svojo neplodno obstrukcijo s pozitivnim delom za pravice slovenskega naroda.«

Iz Celja. (Škandalozne razmere pri naši policiji.) Pritoževali smo se že tolikokrat proti naši mestni policiji, da bi te pritožbe že napolnile celo knjigo. Kje drugod bi tudi že zdavnaj vzeli magistratovcem policijsko oblast in bi ustanovili državno policijo. Sedaj imamo pri naši vzorni mestni policiji nov škandal, ki bo menda odnesel iz Celja policijskega stražmeštra Prettnerja. Označili smo že enkrat v »Slovenskem Narodu«, da se vleče med Prettnerjem in mestnim odgonjačem Winkelhofferjem prav-

da zaradi žaljenja časti. Winkelhoffer je očital Prettnerju, da je zlorabil v zaporu ponoči neko deklino. Prišlo je do obravnave, ki pa se ni končala s sodbo, ker se je z zadevo začelo ukvarjati državno pravdnstvo. Proti Prettnerju je začela teči preiskava zaradi posilstva; bila je pa ustavljena, ker ni šlo za kako dekle, ki bi bila za galanterije lepega celjskega policijskega stražmeštra preveč nedostopna in so jo tudi policijsko zaprli zaradi skitanja. Prettner je bil le obtožen zaradi § 516., zaradi javnega pohujšanja. O tej obtožbi se je vršila v četrtek popoldne pri okrajnem sodišču obravnava, ter je bil Prettner oproščen. Stvar je že bojda zastarela in tudi inace niso bili dani momenti javnega pohujšanja. Kako sicer slika imenovani odgonjač rendenzvous med Prettnerjem in omenjeno deklino, bomo še imeli priliko, opisati v poročilu o končni obravnavi med Prettnerjem in Winkelhofferjem. — Prettner, ki je še nedavno tega v znani aferi s Ciril - Metodovim nabiralnikom v eni izmed celjskih gostiln kazal svojo preveliko gorečnost za celjsko Nemstvo, bo sedaj moral iti, kajti tak policijski stražmešter navzlic svojemu ljubeznivemu značaju ni mogel. Celjska policija bi morala pod njim in dr. Ambrožičem izgubiti upravnost zaupanje in ugled pri občinstvu. Dan je pa s tem moment večja za njeno podraževanje, da bo večnih policijskih škandalov v Celju vendar enkrat konec.

Odboru za Flegeričev spomenik je došlo od sedaj od prijateljev in znancev pokojnega pesnika ter drugih rodoljubov slovenskih toliko denarnih prispevkov, da so z njimi pokriti stroški za oba spomenika (nagrobnik in plošča na domu). Ker pa bode imel odbor tudi ob slovesnem odkritju, ki se vrši dne 17. avgusta t. l. pri Sv. Bolfenku na Kogu in pa v Vodrančih še dokaj stroškov, na katere prej misli ni, in ker manjka v imeniku p. n. darovalcev še precej imen onih čislanih gospodov, ki so bili s Flegeričem — kakor povzamemo iz zapuščine pokojnega pesnika — v precej ozki prijateljski zvezi, zato se obračamo tem potom še enkrat do vseh častilcev Flegeričevega spomenika, ki še niso nič darovali, naj nam naklonijo blagohotno še kak prispevek, da nam bode tako mogoče častno izvesti nalogo, ki si jo je zadal v tem oziru odbor. Opomnimo še, da objavimo po končanem odkritju Flegeričevega nagrobnika in spominke plošče vsa imena p. n. darovalcev, tudi onih, ki smo jih bili svoječasno že izkazali. — Denarne prispevke prejema blagajnik odbora gospod I. Kolar in ali pa gosp. tajnik Anton Kosi, nadučitelj, oba v Središču. — Odbor za Flegeričev spomenik v Središču, dne 30. julija 1913.

»Štajerc« in slovenska trobojnica. Za klerikalnim kranjskim deželnim odborom dr. Peganom ubira prav hitro stopnice — »Štajerc« in dopoveduje svojim šnopsarjem, da je slovenska trobojnica prav gotovo protiaustrijska in veleizdajalska, ker se je sedaj sramuje tudi kranjska dežela. Da stvar ni taka, ne kaže baš v »Slovenskem Narodu« znova razlagati, hočemo tu samo pibiti, kako znajo naši nemškutarji izrabljati politične grehe klerikalnih vodjev. Komaj smo pozabili na sramotno vlogo slovenskega deželnega odbornika dr. Pegana v Ribnikarjevem procesu, sedaj pa je poskusil mož nov škandal. In značilno je, da mu na vsem Slovenskem najglasneje pritruje glasilo šnopsarjev in nemškutarjev, ptujski »Štajerc«. Dr. Pegan in Linhart kot sobojevnika — to je dokaza dovolj, da bi morala vsaka slovenska stranka izbaciti Pegana iz svojih vrst. No, da pravijo, da se je dr. Pegan v Celju prav dobro pogajal tudi z Viljemom Oechsom...

Iz Ljutomer. V »Straži« se nam grozi s »šibo« in strašnimi odkritji naših grehov, ker smo znanemu dopisniku nekoliko rezko odgovorili na nepotrebno zbadanje in hudobno obrekovanje v dopisih o otvoritvi evenskega žrebetnjaka. Bojda si ne puste Zacherli in podobni tiči od takih »subjektov«, kot smo naprednjaki v ljutomerskem okraju, resnice v obraz povedati in zato nas ne bodo več zakrivali s plaščem svoje »krščanske« ljubezni. Za to »zakrivanje« bi se tudi najlepše zahvalili. Le po nas, samo pazite, da se ne bi kopje prehitro obrnilo!

Opozarjajo se vsi poštenjaki na »Poslano« gostilničarke v Narodnem domu v Mariboru, da ne bi imeli zapeljani nepotrebne sitnosti.

Koroško.

Vse kar je prav! Dne 1. avgusta je minilo 10 let kar se je nastanil v Celovcu advokat dr. Brejc. »Mir« je porabil to priliko, da je spisal poseben članek o dr. Brejčevih zaslugah. Resnica pa je, da je slovenstvo na Koroškem danes na slabših no-

gah, kakor je bilo pred prihodom dr. Brejca in resnica je, da si je dr. Brejc pridobil samo veliko večje zaslugе za brezdomovinski klerikalizem na Koroškem, kakor za slovensko stvar.

Nečuvno postopanje koroškega dež. šolskega sveta. Pri nas na Koroškem imamo prav tak deželni šolski svet, kakor na Kranjskem, samo s tem razliko, da stoji prvi pod kontrolo in se vrše vsa imenovanja po iniciativah nemškega »Volksrata«, dočim je kranjski pod kontrolo klerikalne stranke. V koroškem dež. šol. svetu je danes nemogoče vsako imenovanje, proti kateremu je vložil nemški »Volksrat« svoj »veto«. Za nadučiteljska mesta v Globasnici, v St. Lenartu pri Sedmih studenih in Grabštajnu, ki so bila razpisana že meseca januarja, se je priglasilo več prosilcev in sicer za Globasnico trije; dva Slovenca in en nemškutar, ki v vsakem oziru daleč zaostaja za slovenskimi prosilci. Od štirih kompetentov za St. Lenart je imel samo eden, in sicer Slovenec, potrebne izpite iz slovenščine, kar se je zahtevalo pri razpisu dveh prostih mest. Pričakovati je bilo po vsej pravici, da bo imenoval dež. šol. svet slovenska kompetenta, ker sta bila edina kvalificirana prosilca za razpisana mesta, in to tembolj, ker so se občina in krajni šol. svet v Globasnici ter v St. Lenartu izrekli za imenovanje slovenskih prosilcev. Volksrat pa je hotel za vsako ceno spraviti na omenjeni mesti nemškutarja, dasi nobeden izmed njih nima potrebnega izpita iz slovenščine. Dež. šol. svet je po petmesnem premišljevanju sklenil, imenovati v Globasnico nadučitelja službenim potom in sicer nemškutarja. Glede St. Lenarta pa je odredil, da se ima mesto v treh mesecih zopet razpisati. Med tem časom pa so dobili nemškutarski učitelji »Volksrata« obvestilo, naj se jeseni zgledajo k izpitu iz slovenščine. Za nadučitelja v Grabštajnu pa je bil imenovan Nemec ter so prezrli slovenskega kompetenta, ki ima enajst službenih let več nego Nemec.

Nevarna epidemija. Iz Celovca poročajo: V Zihpolju je začela med ondotno šolsko mladino razsajati prav nevarna epidemija, oslovski kašelj. Ondotna šola je skoraj popolnoma prazna. V prvem razredu je 60 odstotkov otrok bolnih, v drugem razredu pa 50 odstotkov. Merodajni krogi pa še niso ničesar ukrenili, toda vsaj gre večinoma za slovenske otroke.

Samomor. Pri Milštatu je 17letna Katarina Grehenik, zelo lepo dekle, vsled nesrečne ljubezni izpila steklenico lizola ter umrla.

Primorsko.

Volitev v laški mestni in trški skupini na Goriškem. Privikrat so se pri letošnjih volitvah udeležili Slovenci volitve v laški mestni in trški skupini in dosegli sijajen uspeh: ožjo volitev med laškimi liberalci in klerikalci. Slovenci so zlasti v Goriški dokazali, da so oni tisti element, s katerim mora računati vsaka laška stranka in ki pravzaprav odločuje med obema strankama. Goriški Slovenci so se tega dobro zavedali, zavedali pa se tega niso slovenski klerikalci-novostrujarji, ki so volili že pri prvi volitvi laške klerikalne kandidat. S tem so goriški klerikalni novostrujarji pokazali prav isti značaj, kakor ga imajo kranjski klerikalci, katerim je politični despotizem in klerikalizem vse, narodnost nič, in ki za par političnih, strankarskih pridobitev prodajo tudi svojo narodnost. Zato ne moremo dovolj ostro obsojati onih klerikalnih novostrujarjev, ki so s tem, da so glasovali za italijanske klerikalce, izdali slovenski narod. Navzlic temu narodnemu izdajstvu klerikalnih novostrujarjev, so Slovenci pokazali svojo odločilno moč.

Volitev v slovenski mestni in trški skupini na Goriškem. V slovenski mestni in trški skupini ni nobena stranka postavila kandidata in je torej kandidiral samo samostojni napredni kandidat dr. Karel Podgornik. Zmaga samostojnih naprednih kandidatov v splošni in kmetski kuriji je odprla marsikomu oči, da se je obrnil proč od ljudi, ki poznajo le osebne in strankarske koristi. So glasna izvolitev samostojnega naprednega kandidata je najboljši dokaz za to, da se bližajo Goriški bolj časi. Dr. Karel Podgornik je dobil v Ajdovščini 41 glasov, v Bovcu 44, v Kanalu 36, v Kobariu 51, v Komnu 42, v Nabrežini 35, v Sežani 76, pri Sv. Križu 37, v Tolminu 40, torej skupaj 402 glasova.

Vojaška vest. Tretja stotnija enajstega bataljona poljskih lovcev je bila premeščena iz Ronkija v Gra-diško, druga stotnija 29. bataljona

poljskih lovcev pa iz Tržiča v Gra-diško.

Mestna višja realka ne bo podržavljena. Iz Trsta poročajo: Naučno ministrstvo je sklenilo, da se mestna višja realka v ulici Aquedotto ne bo podržavila.

Nova železniška zveza z Italijo. Milanski list »Il sole« piše v eni svojih zadnjih števil o železniški zvezi med Vidmom in Kanalom. Porabila naj bi se dosedanja proga do Čedad, od tod pa naj se napravi nova proga do kanalske postaje. Za promet z Italijo bi bila ta proga zelo velikega pomena, ker bi bila dosti krajša in bolj direktna, kakor proga čez Tržič in Červinjan. Italijanski vojaški krogi imajo proti tej progji sicer dosti pomislekov, češ, da bi imela Avstrija v slučaju vojne odprto pot v laško ravan, proti temu pa piše omenjeni list, da je prav lahko v slučaju vojne pokvariti predor iz Kanala proti Italiji, s čimur bi postala cela proga nerabna. Ta zveza pa bi tudi skrajšala zvezo z Benetkami in bi zlasti škodovala Gorici. Proga bi stala s predorom vred, ki bi bil dolg okoli 2 km, samo kakih 6 milijonov kron.

Otvoritev tržaške mestne prodajalnice za ribe. Tržaški občinski svet je sklenil otvoriti tržaško mestno prodajalnico za ribe na Rivi dei Pescatori v ponedeljek 11. t. m.

Samomor vojaka. Iz Trsta poročajo: Blizu Občine so našli v soboto na železniškem tiru grozno razmesarjeno truplo nekega artilerista. Glava je bila odtrgana od trupa. Samomorilec je vojak artilerijskega polka št. 8, Adolf Adler z Dunaja. Polk ima zdaj pri Senožečah vaje.

Preveč se ga je napil ter utonil. Iz Trsta poročajo: Trije mornarji so v petek ponoči nekoliko preveč pili ter se hoteli v soboto zjutraj vrniti na svojo ladjo »Borgolauro«, ki je bila zasidrana v Miljah. Dva sta srečno prijadrala na krov, dočim je tretji, 57letni kurjač Peter Petronio, padel v morje ter utonil. Neki policijski stražnik je potegnil ponesrečenca iz morja, toda bil je že mrtev.

Nalezljive živinjske bolezni na Primorskem. Uradno naznanjene so sledeče nalezljive živinjske bolezni: Kuga na gobcu in parkljih v Dolini, Klancu, Sežani, Tomaju, Velikem Repnu in Trstu. Smrkavost v Ronkah in Tržiču. Garje v Dekanih. Svinjska kuga na otoku Čresu in v Kastvu. Rožapila v Materiji, Podgradu in Trstu. Svinjska kuga razsaja hudo tudi na kranjski strani v Knežaku, Smihelu, Sempetru in Zagorju, rožapila pa v Hrenovcah.

Predzen italijanski podanik. V Červinjanu so aretirali nekega Giulia Confortija, ki je doma iz Florencia. Osumljen je bil tatvine. Dne 12. junija je bil ušel iz zaporov. Orožnik Grossberger ga je zasledoval drugi dan na poti v Škodovako. Confortija je končno presledilo to zasledovanje po orožniku, zato je začel metati na moza postavbe kamenje, ta pa je ustrelil v zrak s čimer je oplašil predzrednega Italijana tako, da ga je mogel zvezati in odpeljati na varno. Pred sodiščem se je Conforti zagovarjal zaradi obdolžitve tatvine, česar pa se mu ni moglo dokazati, dokazalo pa se mu je javno nasilstvo proti orožniku, zaradi česar je bil obsojen na 5 mesecev težke ječe. Ko prestane kazen, ga pošljejo z odgonom v Italijo, kjer ga bodo sprejeli z odprtimi rokami in mu dali zopet za 9 mesecev prosto hrano in stanovanje, pred čemer je bil pobegnil v Avstrijo.

Dnevne vesti.

+ Zaplenjeni! Sobotna številka našega lista je bila zaplenjena. Državno pravdnstvo je zaseglo polovico našega članka »Nečuvno postopanje«, zaseglo vse pripombe k nezalisanemu fermanu, ki ga je izdal ravnatelj drž. železnice Galambos in s katerim je železničarjem prepovedal udeležiti se protestnega shoda, naperjenega proti goriškemu postajnačelniku Wieserju. Tista usoda, kakor naš list, je zadelala tudi »Slovenca« in sicer iz ravno istega vzroka, kajti tudi »Slovenec« je dobesedno tako, kakor »Slov. Narod« kritiziral Galambosov ukaz in je bil zaradi tega zaplenjen. Kdor hoče spoznati vso gorostanost te konfiskacije, naj vzame v roko »Edinost« št. 212. z dne 2. avgusta. »Edinost« in »Gorica« sta v teh številkah priobčila dobesedno tisti članek kakor »Slov. Narod«, toda »Edinost« in »Gorica« nista bili konfiscirani. Državna pravdnika v Trstu in v Gorici sta gotovo vsaj tako kvalificirana za svoji mesti, kakor osebe ljubljanskega državnega pravdnstva, a državna pravdnika v Trstu in v Gorici nista našla nič kaznivega v tistem članku, ki ga je državno pravdnstvo v Ljubljani konfisciralo. Pri tem je posebno važno postopanje dr-

žavnega pravdnika v Gorici. Železničarski shod je bil napovedan za Gorico in postajačelnik Wieser službuje v Gorici, a vendar se drž. pravdnik goriško ni čisto nič bala da bi ta članek postal nevaren javnemu redu in miru in ga je pustilo mirno pasirati, dočim ga je ljubljansko državno pravdnikstvo konfisciralo. Taka je pravica ki smo je deležni na Kranjskem. Ne hodi nam na misel, da bi se zaradi te konfiskacije prerekli z državnim pravdnikstvom, ali se pritoževali na sodišče, tega smo se že davno temeljito odvadili. Ko bi zdaj zboroval državni zbor ali deželni zbor, bi že poskrbeli, da bi se ta konfiskacijska praksa po zasluženju osvetila, tako pa so nam vezane roke in zamašena usta. Slovenska javnost pa naj si zapomni prav posebno ta slučaj, ko je bilo v Ljubljani zaplenjeno, kar v Trstu in v Gorici ni bilo zaplenjeno.

— **Kranjski deželni zbor.** »Zarja« je danes izpregovorila nekaj opominjalnih besed na naslov svojih somišljenikov. Ominja jih, da je treba organizacije, če hočejo doseči splošno in enako volilno pravico za deželni zbor. Naravno je, da želimo, naj bi imel opomin »Zarja« čim več uspeha, kajti vsestranska borba za preoblikovanje volilnega reda je nujno potrebna, naj se že potem dože popolni, ali tudi le delni uspeh. Taka borba je pa toliko bolj potrebna, ker imamo danes deželni zbor pravzaprav samo na papirju. Dasi ni v kranjskem deželnem zboru obstrukcije in je bilo za njegovo zborovanje dovolj časa, ga vlada vendar ni sklicala in to na prošnjo klerikalcev, ki se hoje polagati račune o svojem gospodarstvu v deželnem odboru. Tako je vlada faktično razveljavila kranjsko deželno ustavo in danes živ krst ne ve, če bo deželni zbor sploh še sklican pred potekom njegove sedanjice funkcije dobe. Klerikalci kar nič ne skrivajo svoje želje, da bi se sedanjí deželni zbor nič več ne sešel, ali pa da bi se mu dalo kar mogoče malo časa, da bi poslanci ne mogli nobene stvari temeljito pregledati in se o njej informirati, ter računajo pri tem na najkrepkejšo podporo deželnega predsednika, ki iz razumljivih vzrokov kar nič ne želi dobiti priliko, da bi moral govoriti o prelomljenem kompromisu glede volitev v mestih in trgih.

— **Pogačnik inspiciira Albanijo.** Podpredsednik poslanske zbornice gospod vitez Pogačnik inspiciira sedaj Albanijo. Njegov sin je namreč vkrcan na vojni ladji, ki stoji pred Skadrom in gospod vitez je porabil to priliko, da si je malo ogledal Albanijo. V Skadru se je posebno začudil, ko je videl avstrijski poštni pečat z nemškim napisom »Skutari in Albanien«. Dočim je avstrijska pošta uprava naredila kratek proces in se postavila na stališče, da pripada Skader še neustanovljeni Albaniji, pa je angleški admiral še vedno tako krut in v Skadru ne pusti razobesiti albanške zastave, kakor bi se bal, da znaajo še vedno priti moči, ki bodo albanško zastavo z avstrijskim poštnim pečatom vred v morje vrgle. Patriotično srce našega sicer zelo simpatičnega gospoda viteza Pogačnika je pri tej misli gotovo krvavelo, vendar upamo, da si je ohranil toliko hladnokrvnosti, da si je natančno ogledal Albanijo. Tako bo potem na jesen v položaju, povedati Berchtoldu, Kroatinu in Conrad - Hötendorfu, kako je v resnici v Albaniji, kajti ti morajo vedo o Albaniji samo to, kar so brali, videli je pa še nobeden nih. V ostalem bi pa le radi vedeli, kaké misli ima gosp. vitez Pogačnik o poštnem pečatu »Skutari in Albanien«, kako se mu kaj dopade, da avstrijska pošta uprava uvaja nemške pečate celo v Albaniji in v katerem času po priliki misli, da bodo Albanci napodili to nemškutarijo.

— **Zakaj se je poslanec ljudske stranke Evgen Jarc bal govoriti pred ljudstvom?** Kanonik Zlogar je zelo prebrisan sestavljal vabilo na Jarčev shod, ki ga je sklical on, kanonik Zlogar. V »Dolenjskih Novicah« vabi izrecno na »javen shod« S. L. S., na plakatih pa je bilo vabilo le na »shod«. Besedica »javen« je na plakatih namenoma izpuščena. Namen je prozoren: Če bi bil shod uspel, bi se bil kanonik Zlogar in z njim vsa S. L. S. trkal na prsi, češ, javen shod je v Novem mestu krasno uspel, liberalna trdnjava je premagana. Če bi se pa zgodilo, kakor se je v resnici zgodilo, da bi se shod vsled pomanjkanja ljudstva in navala liberalcev ne mogel javno vršiti, bi odgnali nepristaše S. L. S., češ, to je le naš »shod«, ni pa »javen shod«. Le poglejte lepake! Res je dr. Ciril Azman zaprl došlim naprednjakom vrata pred nosom in jih ni pustil na shod. Na predčitev naprednjakov, da je to vendar javen shod, je rekel ta rimski doktor takoj: »O ne, ni javen shod, le poglejte na lepake, to je le čisto navaden shod S. L. S.« Dr. Lotrič mu je zabrusil v obraz: »To je jezuitsko.« Ta izgovor dr. C.

Ažmana, ki ga je očitno imel že pripravljenega, kaže, da so bili lepaki namenoma drugače tiskani, kakor vabilo v »Dolenjskih Novicah«. Ko je videl vzorni duhovnik, da mu njegov izgovor z navadnim shodom ne pomaga, je po jezuitski obelbel hišnega gospodarja in rekel, kakor je že iz dijaške kuhinje navajen, da kot hišni gospodar ne pusti na shod nikogar, ki ni pristaš S. L. S. To je prizor za bogove! Vseslovenska ljudska stranka skliče javen shod v hišo njenega pristaše, kateremu preje naroči, da ne sme spustiti na shod nikogar, ki ni pristaš S. L. S. Ljudska stranka se boji ljudi, nastopa le pred kimavci. To ni ljudska stranka, to je stranka kupljenih kimavcev, to ni slovenska stranka, ker odpravlja slovensko trobojnico, to je naslednica nemških deželnih stanov, zato spravlja na vsa odlična mesta Nemce. Ta ljudska stranka se boji ljudske sode. Veste zakaj niso zborovali, oziroma zakaj niso pustili naprednjakov na zborovanje? Evgen Jarc se je bal, da izvoli pretežna napredna večina naprednega predsednika in da se izrecno izreče na Jarčevem shodu v Novem mestu — nezaupnica dr. Šustersiču, kakor je neposredno izrekel nezaupnico dr. Šustersiču občinski odbor v Kandiji s tem, da je dvakrat odklonil predlog, naj se izreče zaupnica dr. Šustersiču. Ponovimo: Ljudska stranka se boji zaslužene ljudske sode.

— **Vera in bera.** Župnik Nemanč v Brusnicah na Dolenjskem je pristna slika današnjega duhovništva: vera in služba božja sta mu deveta briga, za bera pa se na vse načine peha. Kako se briga za vero in za vernike, naj dokažejo sledeči slučaj: Vsak ponedeljek je po ves dan od doma. Hodi v neko hranilnico pri Novem mestu. Večkrat pa izgine kar za cel teden in nikomur nič ne pove, da pojde. Mirno oznanja za ta in ta dan mašo, ko pa pridejo verniki, ni župnika nikjer in zastojni so napravili verniki daljšo ali krajšo pot. Pa to še ni tako hudo, zamudi se nekaj časa, navzaje se malo nejevolje in stvar je končana. Hujše je, če je kdo na smrtni postelji in bi bil rad previden, pa ni župnika nikjer, kaplana pa itak nimamo. Tedaj se dogodi, da umrje starček ali starka brez poslednjih tolažil, dasi je vse življenje plačeval božjega namestnika in mu odrajalto bere še več nego mu je gre. Zelo neprijetno je tudi, posebno za zapustnikove ostale, če umrje kdo ravno v tistem času, ko se je župniku mudilo za cel teden na kako politično torišče. V takih primerih mora letvati mrlič po tri, celo štiri dni na mrliškem odru, predno ga zamorejo pokopati. Kakor rečeno, za zapustnikove ostale je to silno mučno. V tak položaj so prišli sorodniki Terezije Pavlin z Rateža, ki je umrla dne 21. julija in bi morala biti pokopana dne 23. julija. Truplo se je začelo razkrajati, smrad se je širil, župnika pa nikjer, da bi pokopal Terezijo Pavlin, ki ni bila obdarjena s posvetnimi darovi. Sorodniki so šli prosit župnika v Stopiče, naj jo pokoplje, pa se jim je reklo, da ne sme, ker Terezija Pavlin ne spada v njegovo faro. Šli so v Novo mesto k patronu frančiškonom, pa so dobili ravno tak odgovor. Potekel je dan 24. julija, župnika Nemanča pa ni bilo še od nikoder. Naposled so se zatekli sorodniki k župniku v St. Peter, kjer so dobili pomoč. Prišel je šentpeterski kaplan in je izvršil telesno delo usmiljenja in pokopal mrliča namesto domačega župnika, ki se je izgubil neznankam. Časih mu pride na pomoč kaplan z Rake, ki bere od našega župnika oznanjeno mašo namesto njega. Pri pobiranju bere je pa naš župnik tako priden, da gre pobirat bera celo v sosednjo župnijo. Gostilničar Franc Taborsky, po domače Šecko, ima na Ratežu, prav na meji brusniške in šmihelske župnije hišo in gostilno. Vendar mu je do brusniške cerkve pot neprimerno bližja, kakor v šmihelsko. Zato so Šečkovi odnekad hodili k maši le v Brusnice, kjer so imeli v cerkvi tudi svojo, pošteno plačano klop. Lani se je pa Šecko nenadoma hudo zameril župniku Nemanču. Tedaj se je župnik ravnotako nenadoma spomnil, da Šecko ne spada v njegovo župnijo. Zato mu je vzel klop in jo dal drugemu. Ne dolgo po tem dogodku se je začela bera. Župnik Nemanč pride na Ratež ponjo in se oglasi tudi pri Taborskem. Ta pa mu takoj pove, da župnik Nemanč nima pri njem iskati nobene bere, ker on — Šecko — ne spada v njegovo župnijo. Župnik je odšel z dolгим nosom. — Kdaj se bo župniku Nemanču zopet zljubilo priti nazaj med svoje župljane, o tem vam bomo svoječasno še poročali.

— **Čudno beračenje povodom cvetličnega dneva Južne železnice.** Iz trgovskih krogov nam pišejo: V soboto in včeraj se je vršil takozvani cvetlični dan Južne železnice. Mi, slovenski trgovci poznamo svojo

dolžnost napram svojemu narodu. Južna železnica je prometno podjetje, ki mora proti plačilu vršiti svojo nalogo. Za drugo se mi kot trgovci ne brigamo. V soboto pa sta hodila od trgovca do trgovca šef skladišča Južne železnice in restavratore Južne železnice z nabiralno polo ter nabirala za »Kinderferienheim« in internet. Kjer naj se slovenski otroci pomenujejo. Nič bi ne rekli, če bi prišel k nam kak drug uradnik, ali če bi se nam poslala pismena vabila, toda da je prišel ravno šef skladišča, kjer imamo ravno trgovci največ in skoraj edinele opraviti, tedaj smatramo to kot pritisk od strani železniške uprave ter protestiramo proti temu.

— **Klerikalno nasilje.** Javljajo nam, da razni duhovniki ponekod po deželi hodijo od hiše do hiše, kjer vedo, da so naročeni na naš list, ter zaklinjajo ljudi, naj odpovedo »Slovenski Narod«. Zlasti junaški so ti popje nasproti učiteljstvu. Učiteljem in učiteljicam groze z raznimi škikanji, ako takoj ne odpovedo lista in se ne naroče na klerikalna glasila. — Ker nismo voljni, trpeti takšnih duhovniških hujskarij, prosimo naročnike, katere bi skušal kak duhovnik terorizirati, naj nam naznanijo ime dotičnega »božjega namestnika«, da mu posvetimo tako, da si bo za vselej premislil, ščuvati proti našemu listu.

— **Ali je bila bolgarska armada premagana ali ne?** Ves svet ve, da je bolgarska armada doživela na makedonskem bojišču občuten poraz, ki je imel za posledico, da je Bolgarija takoj prišla z mirovnimi pogajanjimi. Bolgarsko javno mnenje je v tem oziru drugega prepričanja, češ da v Makedoniji doslej še sploh ni bilo nobene odločilne borbe. To mnenje zastopa tudi bolgarski vojaški ataše na Dunaju major Ivan Tantilov, ki piše v »Neue Freie Presse« med drugim: »Dokazano je, da se celokupna bolgarska armada še ni vdeležila vojne. Borbe, ki so se doslej vršile, so bili samo spopadi zadnjih armadnih kril, in odločilna bitka, ki bi bila odločila usodo vse vojne, se dosedaj še sploh ni bila. Da je Bolgarija morala prositi za mir, zato niso bili merodajni vojaški momenti. Čast bolgarske armade je torej ostala nedotaknjena. O kakšnem porazu bolgarske armade se ne da govoriti.« — Zdi se nam, in bi bilo za Bolgare bolje, ako bi ne varali sebe samega, marveč junaško zrlí, kakor se junakom spodobi, bridki resnici v obraz.

— **Osebnosti.** Pri deželní vladí kranjski je bil imenovan računski oficijal Ferdinand Staudacher za računskega revidenta; računski asistent Josip Truger za računskega oficijala; računski praktikant Bruno Klauer za računskega asistenta. Prov. koncipist dr. Viljem Pfeifer v Krškem je bil imenovan za def. deželnovaldnega koncipista ad personam. — Podčastnik 17. pešpolka, Ferd. Leske je bil imenovan za provizoričnega kancelista pri finančni prokuraturi v Ljubljani.

— **Iz sodne službe.** Orožniški stražmojster g. Al. Bizjak je imenovan za kancelista pri okr. sodišču v Trebnjem.

— **Vpokojen je bil** na lastno prošnjo računski nadsvetnik gospod Jernej Kilar.

— **Tekmovalo streljanje častnikov 3. voja v Ljubljani.** Zupan dr. Ivan Tavčar prejel je sledeče pismo od Njegov ekselence gospoda deželnega predsednika barona Schwarza: Vaše Preblagorodje! Njegova c. in kr. Visokost presviti gospod nadvojvoda Fran Ferdinand so bili potom poročila gospoda kornega poveljnika feldzeugmeistra barona Leithner obveščeni o lojalnosti in požrtvovalni postrežljivosti izkazani od ljubljanskih oblastev pri, v vsakem oziru hvalevredno izteklem, tekmovalnem streljanju častnikov in so pri tej priliki izrazili visoko željo da se izreče mestu ljubljanskemu Visoko priznanje. O tem obveščam Vaše Preblagorodje vsled dopisa vojaške pisarne Njegove c. in kr. Visokosti z dne 17. julija t. l. in belježim z odličnim spoštovanjem

Schwaz I. r.

— **Slovenskega kluba» odborova** seja se vrši danes v ponedeljek 4. t. m. ob 8 uri zvečer v sobi posebni restavracije pri »Zlatorogu«. Prosimo odbornike, da se zanesljivo udeležijo te seje.

— **»Südslavische Rundschau«** 11. številka je izšla. Obsega te-le stavke: »Nezaupanje proti Bolgariji«, »Za delazmočnost štajerskega deželnega zbora«, »Deželnozbornske volitve na Goriškem«, »Dr. Šustersič pred sodiščem«, »Tuji kapital v Dalmaciji« in »O du, mein Oesterreich«.

— **Letošnja Porcijunkula** se je prav slabo obnesla in ljudje so menda bolj zaradi tega prišli v Ljubljano, da prodajo čebulo, kakor da se udeležijo cerkvenih priredb. Kakšen razloček med Porcijunkulo nekdanj in sedaj! Časih so frančiškani cele peharje denarja nosili iz cerkve, dandanes pa je cvenka malo. No, pa za denar očetom frančiškanom itak več ni, saj je znano, da razpolagajo z ogromnim bogastvom.

Zanimivo pa je bilo študirati ljudi, ki so se udeležili Porcijunkule. Kdor si je vzel trud in je ogledoval te ljudi, je spoznal, da je se cerkvene priredbe udeležila samo še najnižja plast ženstva umstveno in materijelno najslabše stoječe ljudstvo. Iz tega se da vsekakor sklepati, da prodira in se širi prosvetljenost tudi v krogih, ki jih do zadnjih let niso bili pristopni. Že danes se lahko reče: Porcijunkula je bila časih velikanška cerkvena priredba, a sedaj izumira, ljudstvo se zanjo nič več ne zanima in ne bo dolgo, ko bo pozabljena. Ne treba kaj drugega izmisliti, kar bo bolj vleklo!

— **Ljubljanska drž. policija** razpolaga sicer z »najzvrstnejšimi« močmi — če smemo verjeti klerikalnemu policijskemu listu — vendar fabricira tako slabe ovadbe, da je to začelo še sodišču presedati. Sodišče je dalo policiji na razpolaganje — formular bivše mestne policije, da bi je učena gospoda pri državni policiji naučila, kako se delajo pravilno in dobro sestavljene ovadbe. Namesto, da bi bili gospodje hvaležni, se jim je pa menda to še nekaj zamerilo. E, predno se bodo naučili tako dobro posloovati, kakor je poslovala in uradovala mestna policija, bo poteklo še precej časa.

— **Slovenske železniške službenice šikanira**, kolikor more, znani železniški uradnik Herrisch. Zlasti otreša svojo jezo nad železniškimi čuvaji zgolj zategadelj, ker govorijo slovensko. Če pride tak čuvaj k Herrischu in zaprosi za kak predmet v slovenskem jeziku, zakriči le-ta nanj: »Mit mir wird deutsch gesprochen, bei mir ist die Amtssprache deutsch« ter ga nesramno opsuje. Priporočamo upravi južne železnice, naj poskrbi, da se bo Herrisch naučil manire!

— **Veteranski uspeh.** Veteranci žele in korné po tem, da bi smeli nositi britko sabljico. Že desetletja se bore za to, da bi se jim dovolilo pri svečanostnih prilikah opasati britki meč. In zdi se, da bodo končno vendarle dosegli vsaj to, da bodo njihovi šaržirani smeli ob gotovih prilikah biti oboroženi. Ministrstvo notranjih del je namreč v sporazumu z vojnimi, domobranskim in pravosodnim ministrstvom odredilo, da smejo člani predsedstva vojaško - veteranske države zveze, predsedniki pododsekov te zveze ter končno predsedniki posameznih veteranskih društev in njihovih namestniki ob priliki raznih patriotskih prireditev nositi sabljo. Za nošenje sablje si pa morajo preskrbeti orožni list. Veteranci se bodo torej odslej lažje igrali — vojače.

— **Včeraj je v Ljubljani umrla** gospa Helena Golob, mati g. A. Golob, strojnika »Narodne tiskare«. N. v. m. p!

— **Davčne olajšave za one, ki so bili oškodovani po povodnji ali neurju.** Finančno ministrstvo je povodna povodenj in drugih vremenskih nezdod, ki so se v zadnjem času dogodile v raznih deželah, naročilo vsem deželnim finančnim oblastim, naj se kolikor mogoče ozirajo pri pobiranju davkov na ono prebivalstvo, ki je bilo vsled teh nesreč oškodovano. Glede davka od zemljišč in poslopij so se davčne oblasti opozorile na odpise, ki so za take slučaje omenjeni v zakonu, in jim je bilo ukazano, da se poslužujejo teh zakonitih določil, da prizanesljivo vporabljajo predpise o formalnem postopanju in da se ozirajo tudi na poznejše napovedbe škode. Tudi je finančno ministrstvo obljubilo, da bo koliko mogoče vpoštevalo ter reševalo prošnje za podaljšanje roka za plačevanje davkov in prošnje za druge eksekucijske olajšave.

— **Razpisana srednješolska mesta.** Od 24. julija do 2. avgusta so bili izdani sledeči razpisi: Moderna filologija: Feldkirch (g. D. I. g. 14. avgusta), Olomuc (r. F. E. d. 7. avgusta). Historična skupina: Dornbirn (r. H. 14. avgusta), Hohenelbe (ref. rig. H. 10. avgusta). Prirodopisna skupina: Dunaj XIV. (rig. Ng. m. n. 10. avgusta). Matematična skupina: Dornbirn (r. M. Ge. 14. avgusta), Dunaj V. (g. M. NZ. 15. avgusta), Trst (r. M. Ge. 10. avg.), Hohenelbe (ref. rig. M. NL. 10. avgusta). Suplente: Ustje nad Labo (r. D. F. ali D. E. 15. avgusta). Kratice in znaki kakor navadno.

— **Nesreča.** Pri stavbi šolskega poslopja v Mostah je padel zidar Andrej Semič z odra v klet in se pri padcu močno poškodoval.

— **Pogreb ponesrečenega Janka Petriča** se je vršil v soboto popoldne. Mlado žrtev naših gor so pripeljali v soboto z Jezerskega na Korškem v Spodnjo Šiško. Pogreb je bil veličasten. Udeležilo se ga je mnogo občinstva iz Šiške in Ljubljane, vsaj vse sočustvuje s povsod priljubljeno družino učitelja Petriča, ki jo je zadela tako težka izguba. Pogreba

se je udeležil šišenski »Sokol« z zastavo, kakor tudi šišenska »Čitalnica«, ki je pred hišo in na razpotju zapela žalostinke v slovo mlademu junaku, ki se je za vedno poslavljaj od nas. Bodi pokojniku zemljica lahka!

— **Iz Šmartna pri Litiji** nam poročajo: »Domoljub« z dne 24. julija na dolgo in široko poroča, kako imenitno se je pri nas vršila Konstantinova slavnost. O tej slavnosti bi naprednjaki niti besedice ne črhili, ko bi jih znani dopisun ne izzival, češ, da nikogar ni bilo, da bi nasprotoval prireditvi. Šmartinčani smo menda vendar toliko lojalni in zavedni, da z veseljem pozdravljamo vsako slavnost ter jo vemo tudi ceniti, če ima slavnost dobro in pošteno tendenco. Ker se je o tej slavnosti mnogo govorilo in pisarilo in da se bo pri službi božji pela lepa instrumentalna maša patra Hugolina, pri kateri bo odelovala tudi višnjegorska godba, smo željno pričakovali nedelje. In glej! Že v soboto proti večeru se je pripeljalo na lastvičnem vozu kakih 14 dečkov in med njimi dva starika — možakarja. Poizvedelo se je pozneje, da sta bila zadnja dva: mestni župan višnjegorski, po poklicu čevljar, in sluga železnične postaje. Takoj za njima so se pripeljali na kolesu gosp. kapelnik višnjegorskega salonskega orkestra — znani obstrljeni kaplan Tomc — in štirje Slomškariji. Sigurno smo pričakovali, da pripelje kaplan s seboj tudi svoje goslarice. Žal, da so te nadomestovali virtuozji Slomškariji: I. Stegovec iz Višnje gore, I. Jevnikar iz St. Vida in nekov R. Gašperin iz daljnega Devina. Takoj po Ave Mariji zaropotalo pred farno cerkvijo bobni in zadenela je slavna godba na pihala. Im prvi umotvor, ki so ga godci »od sebe dali«, je bil — če se ne motimo, — Holzacker — Marsch, saj podoben je bil istemu. To vam je bil prizor za bogove! Videti bi morali, kako se je kaplanček, pokrit s sivim klobučkom in v kratki sivi suknjič kvišku spenjal in baš nasprotno taktiral svojim godcem. Ni bilo slišati niti enega čistega akorda; o instrumentaciji in modulaciji pa še govora ni. V disharmoniji se je posebno odlikoval s čvikanjem na svoj cvileči klarinet višnjegorski mestni župan. Zato so se nekateri glasno smejali, drugi si tiščali ušesa in nekateri celo bežali; vsi omamljeni od zvokov prekrasne godbe. — Pripricali smo se, da je res, kar trdijo kaplanovi ožji znanci, prijatelji in kolegi, da nima poslušaja in da se je v dijaških letih učil samo goslati, v glasovirju pa je avtodidakt. Kdaj in kje se je učil instrumentalne godbe, o tem molči zgodovina. — Drugi dan t. i. v nedeljo, se je pela v cerkvi patra Hugolina instrumentalna latinska maša. Organist, pevci in pevke so ugodno izvršili svojo nalogo; tudi goslarji — Slomškariji — so še nekaj dobro praskali svoje violine — dasitudi bi bilo želeži, da bi imeli malo bolj tanko usnesno kožico; — le pihala višnjegorskega salonskega orkestra bi morala imeti ves čas — same pavze. Popoldanska slavnost, oziroma veselica ni imela samo verske tendence. Poleg slavnosti je bil glavni smoter politični volilni manever. Volitve, volitve se bližajo! Zato se menda vrše in se bodo vršile tudi v drugih krajih naše dekanije enake slavnosti. Saj se že napovedujejo kot govorniki pri takih prireditvah: Jarci, Zajci, Lampeti itd. Pri nas pa je nastopil — pomislite ljudje božji! — sam gosp. France Povše, Misleči, da nam bo povedal kaj posebnega o svoji prijatelji Theimerjevi, smo ga pozdravili z veseljem. Toda daleč smo se motili. S prijaznimi frazami je navduševal »Čuke«, drugim navzočim pa nasipal peska v oči ter obetal presrečne, zlate čase, ako se bodo — seveda volilci — natančno in zvesto ravnali po njegovih besedah in navodilih. Po slavnostnem govoru se je pričela prosta zabava s petjem, godbo itd. Produci-rala se je zopet višnjegorska godba. Kako mučno in zoprno je bilo poslušati, da se profanirajo naše mile slovenske pesmi in melodije, nam je jasno dokazalo priprosto kmetovski dekle, ki je polglasno zaklicalo: »O, Ježek, Marija! kako »fovš« igrajo!« Zato svetujemo gosp. kapelniku alias kaplanu, da naj v bodoče ne zahaja s svojim salonskim orkestrom v take kraje, kjer je ljudstvo vajeno poslušati lepo, čisto petje in godbo. S podobnimi umotvori, kakor: »Se kikelj prodala bom«, »Dekle, kdo bo tebe troštal?« — »Wo sie war, die Mühlerin«, »Sei nicht böse!« itd., naj le v domačem kraju svojim zarjavim devicam šegače nedolžna srca. Sapienti sat!

— **Poročil se je** gospod Karel Riedl, nadgordar in posestnik v Leskovcu z gospodično učiteljico Mimi Bavdek.

— **Slovenskega sokolskega zletja** v Novem mestu se udeležuje v velikem številu tudi hrvaški in srbski Sokoli iz sosedne Hrvaške, Hrvaški in srbski

ski Sokoli se odpeljalo iz Zagreba v nedeljo 10. t. m. Ob pol 5. zjutraj in sicer se vozijo do Krškega z železnico, iz Krškega v Novo mesto pa z avtomobilom. V Zagreb se vrnejo v nedeljo ob polnoči.

Vojak na dopustu je okoli orožnika. Dne 13. julija je bila v Št. Vidu pri Zatični veselica gasilnega društva. Prišlo je na zelo živahno veselico mnogo različnih ljudi, med drugimi tudi po domače Migovčev fant, ki je bil radi pretepanja že prav pogosto kaznovan in ki je bil takrat ravno na dopustu za žetev doma. Na veselici je bil tudi orožnik Klemenc kot zasebnik in ne službeno. Mirno se je zabaval po svoje in z nikomur ni imel nobenega prepira. Okoli polnoči odide, oborožen le s sabljom domov. Nedaleč od gostilne dobi iz zasede od zadaj s kolom tako močan udarec po glavi, da se je onesvestil in zgrudil na tla. Migovčev mu je, ko je ležal onesveščen na tleh, prezel menda s krivcem vrat od uhlja do ovratnika in bi mu bil gotovo prezel vratno glavno žilo, če bi ne bil trdi ovratnik zadržal silnega sunka. Orožnik je prišel medtem k zavesti, skočil urno pokonci in zagrabil napadca, da ga aretira. V tem trenutku ga je udaril neki pajdaš Migovčevega od zadaj s kolom po glavi, da se je zopet onesvestil in padel po tleh, kjer so ga napadalc neusmiljeno osuvali z nožem. Od podplatov do temena ima polno velikih in široko zevajočih ran. Orožnika so odpeljali v vojaško bolnišnico v Ljubljano, Migovčevega pa v zapor.

Velikanski obisk v Postojnski jami. Včerajšnji posebni vlaki pripeljali so velikanske množice občanstva v našo svetovno jamo. Parnik iz Benetk imel je 960 tujcev, parnik iz Portorose 620. Dunajski posebni vlak 846, iz Opatije 1200, iz Trsta 1920, iz Celovca 670, iz Reke 1100, iz Pulja 590, iz Ljubljane 962 in še mnogo drugih vlakov, tako da je presegalo število 11.000. V notranjih jamah je vladal tak naval, da se je le polagoma moglo priti naprej. Ob bajni razsvetljavi je vladalo najboljše razpoloženje, za kar je skrbela v prvi vrsti tamošnja godba, izvrstna jamska restavracija in kavarner. Jamska pošta je imela velikansko opravko, zakaj oddanih je bilo nad 50.000 razglednic. Marljivo sestavljena reklama, ki je bilo razprostrta čez celo našo monarhijo je torej izborna obnesla, kar dokazuje velikanski obisk in je to v prvi vrsti za sluga neumorno delavnega oskrbnika gospoda Andreja Perko. Tudi železniška uprava na kolodvoru je težko naloge brez vsakih zamud vlakov izbornu funkcijonirala.

O Bovcu priobčujoče podlistek nedeljski »Narodni Listy«. Pisec B. zaključuje svoja izvajanja tako-le: »Prepričan sem, da ta razkošni kotiček ne postane nikdar veliko letovišče in da ga ne bodo nikdar vznemirjale množice letoviščarjev. Toda kdor bo leha na živcih in kdor ima v svojem srcu smisel za življenje narave, ta najde tamkaj v Bovcu pravcati raj.«

Kinematograf »Ideal«. Danes zadnji dan krasnega sporeda s pretresujočo dramo »Krvavi poljub« in z mnogimi dovršenimi komičnimi slikami. Jutri nov spored z mistično dramo »Pogodba Satana z Don Juanom« in aktualno sliko »Grozovita povodenj v Gradcu«.

Izkaz obrtnikov, ki so meseca julija 1913 v Ljubljani priglasili in odglasili svojo obrt. Priglasili so: Fran Ginther, Šelenburgova ulica št. 1, obrt stavbnih mostov; Franciška Juhant, Vodnikov trg, prodaja lončenih izdelkov; Simon Klimanek, Šelenburgova ulica št. 1, trgovina s čepicami, pozamentirnim blagom in jermeni; Ivan Rankar, Pred škofijo št. 3, krojaško obrt; Fran Kristoflec, Cesta na Loko št. 19, pleskarsko obrt; Lota Papež, Sv. Petra cesta št. 42, izdelovanje perila; Ivan Jakopič, Francovo nabrežje št. 1, knjigoveško obrt; Alojzij Babka, Kongresni trg št. 13, prodaja nabožnih podob; Franciška Soklič, Konjušna ulica št. 12, gotilničarski in krčmarski obrt; Ivan Lapajne, Tržaška cesta št. 24, trgovska agentura; Ivan Frank, Zeliarska ulica št. 11, čevljarstvo obrt; Marija Payer, Rimska cesta št. 5, žensko krojaštvo; Karel Hlupič, Cegnarjeva ulica št. 4, strgarsko obrt; Ivan Lan, Dunajska cesta št. 33, trgovina s kavinimi surrogati na debelo; Matija Miklavc, Solški drevored, prodaja kruha, hrenovk in klobas; Valentin Sajovic, Kolodvorska ulica št. 28, zavod za strazhenje hiš in obrtnih prostorov; Fran Uher, Marije Terezije cesta št. 11, komisijsko in spedijsko podjetje; Helena Susteršič, Solški drevored, prodaja semen; Anton Kušan, Karlovška cesta št. 17, trgovina z mešaninami blagom; Matija Ham, Sv. Petra cesta št. 41, prekajevalsko obrt; Ignacij Vok, Sodna ulica št. 7, trgovina s živalnimi stroji in kolesi ter s

pripadajočimi deli in Marija Bradaška, Slomškova ulica št. 3, trgovina z mlekom, mlečnimi izdelki, s kruhom, pecivom, slaščicami, jajci, ledom in limonami. — Obrt so odglasili: Jožef Turk, Radeckega cesta št. 1, obrt najemščkov; Stefan Hitzl, Frančevo nabrežje št. 1, trgovska agentura; Simona Treota dediči, Sv. Petra cesta št. 23, zidarsko obrt; Fran Mihacz, Kolodvorska ulica št. 35, čevljarstvo obrt; Ivan Petkosig, Stari trg št. 4, izdelovanje perila in ženske obleke; Fran Jaklič, Florijanska ulica št. 17, izdelovanje in prodaja lesene robe, prodaja jajc in kurjetine ter Bradaška in Košak, Slomškova ulica št. 3, trgovina z mlekom, mlečnimi izdelki, s kruhom, pecivom, slaščicami, z jajci, medom in limonami. — Priglasilo je obrt 23, odglasilo pa 7 strank.

Težavna aretacija. Včeraj popoldne se ga je bil neki srednje starosten možakar nekoliko čez mero navlekel in prikačil na Karlovsko cesto. Alkohol ga je bil tako zmotil, da se je vlegel na progo električne železnice, s katere so ga s težavo spravili in ker le ni dal miru je prišel v poštev policijski stražnik, ki je pa naletel na slabo. Pijanček, (zmešanec po alkoholu) se mu je uprl in je imel varnostni organ velike težave z njim. Spoprijela sta se bila dejansko in ko je občinstvo uvidelo, da mož postave pri najboljši volji ni mogel izvršiti svoje naloge, mu priskoči na pomoč nek civilist, ki je stražniku toliko časa pomagal nasilneža ukročit, da ni prišel še en stražnik. Dva močna moža sta ga aretovala, a sta imela oba z njim posla čez glavo. Suvaj ju je od sebe, se metal po tleh in sploh delal z njima, kakor pobesnel. Svojo težavno nalogo sta slednjič le izvršila in sicer tako prizanesljivo, da se je občinstvo kar čudilo.

Izgnubljeno. G. stavbnik Alojzij Accetto je izgubil včeraj na Karlovski cesti ali Lžanski cesti usnjato tobakiro z lovsko karto in orožnim listom. Pošteni najditelj naj odda omejeno proti odškodnini na Trnovskem pristanu št. 14.

Narodna obramba.

Veseliica Ciril-Metodove podružnice na Ježici, ki se je vršila včeraj popoldne pri »Ruskem carju« je prav dobro uspela. Udeležilo se ga je mnogo domačega občinstva, prišli pa so tudi Ljubljanci in drugi okoličani, čeprav smo pričakovali več Ljubljancanov, ki seveda raje posejajo po klerikalnih gostilnah. Posavska dekleta so živahno vršila svojo domoljubno delo. Želimo, da bi začeto narodno delo tudi na Posavju napredovalo.

Društvena naznanila.

Izredni občni zbor Sokola II. se je vršil v soboto, 2. t. m. v telovadnici na Prulah. Starosta brat Dr. Fetič-Frankheim je otvoril izredni občni zbor. Volitev zveznega predsedstva se je vršila per acclamationem ter je bila soglasno izvoljena kandidatna lista, ki je objavljena že pri Ljubljanskem Sokolu. — Nato se je glede ustanovitve ženskega telovadnega krožka pri Sokolu II. še sklenilo, da se v kratkem skliče ustanovni občni zbor ženskega telovadnega krožka, kjer naj se, ker se je priglasilo že zadostno število članic, izvoli odbor ter takoj prične z rednim samostojnim delom. — Nato se je razpravljalo še nekaj internih društvenih stvari.

Javna telovadba na Ledini. Radi prepovedi se je vršila III. javna telovadba mošćanskega Sokola na Ledini. Udeležilo so se društva Sokol I, Sokol II. in Sokol iz Štepanje vasi. Javna telovadba je kar najbolje uspela. Pri prostih vajah članstva je nastopilo 37 članov ter izvajalo vzorno proste vaje. S prostimi vajami je nastopilo nadalje 9 gojenk. Zlasti pa je ugajal nastop obrtnega naraščaja s prostimi vajami in skupinami ter lepo uspele vaje članic. Pri obrtnem naraščaju je nastopilo 30 gojencev, pri prostih vajah članic pa 21 vrlih Sokolic. Tudi nastopi članstva na orodju v 5 vrstah so bili zelo dobri. Pri prostih vajah in na orodju so sodelovala društva Sokol I, Sokol II. in Sokol iz Štepanje vasi. Telovadilo je 40 bratov Sokolov. Višek telovadbe je pa tvorila vzorna vrsta Sokola I, ki je izvajala vzorne proste vaje; pri teh je telovadilo 12 bratov. Za vrlo proizvajanje vseh vaj in skupin ter orodne telovadbe pa gre hvala br. St. Vidmarju in br. Slapničarju. Po javni telovadbi se je razvila živahna zabava pri raznih paviljonih, kjer so občinstvo stregle požitvalne gospe in gospodične. Tudi za ples je bilo preskrbljeno in škofješka godba je skrbela tudi za glasbeni užitek posetnikov. Sokol v Mostah je imel srečno roko tako v izbiri prostora, ki ga mu je dal na razpolago deželni posl. g. Turk, kakor tudi glede vremena. Želimo mu še mnogo sličnih

moralčnih in gmotnih uspehov. — Na zdar!

25letnica gasilnega društva v Šiški. Redko slavlje se je vršilo včeraj v Šiški. Priljubljeno gasilno društvo iz Šiške je slavilo ob mnogobrojni udeležbi svojo 25letnico. 14 društev z nad 300 člani je prislo v Šiško, da sijajno manifestira solidarnost z nepristranskim in nepolitičnim društvom v Šiški, da pokaže, da mu je pomoč bližnjemu več nego strankarska politika. Izmed došlih društev omenimo gasilna društva na Viču, iz Zg. Šiške, Vrhnike, Dobrove, Tobačne tovarne, Šk. Loke, Ljubljane, Podutika, Dravlj, Ježice, Lukovice in Škofljice. Zastopana je bila stara gasilska zveza po dež. poslancu g. Turku, ki je pri pozdravu zlasti naglašal potrebo, da društva, kakor so gasilna, ne smejo biti strankarske organizacije in po g. Debeljaku. Pri pozdravu je govoril tudi župan g. Seidl na čelu celega občinskega odbora. Zahvalil se je načelnik gasilnega društva v Šiški g. Maurer. Gasilna društva so nato odkorakala k maši. Po maši je vršila defilacija društev pred gasilnim domom ter dekoracija treh članov za 25letno delovanje v društvu. Slavljenec gg. Vilka Maurerja, Ivana Škarjovca in Ivana Tonih je dekoriral s primernim nagovorom župan g. Seidl s častnimi kolajnami, nakar je zbrano gasilstvo defiliralo še pred slavljenici. — Nato se je vršil popoldne še slavnostni promenadni koncert pri Keršiču, kjer je, kakor pri vsej prireditvi svirala domžalska godba. Tudi vaja šiškega gasilnega društva pod vodstvom načelnika Maurerja je izbornu uspela. Popoldne ob 2. se je vršila seja gasilske zveze, pri kateri se je ponovno naglašala potreba nepristranskosti gasilskih društev ter konstatiralo, da se gasilska zveza nikdar ni pregrešila proti tem načelom. Izrekla se je obenem zahvala vsem onim društvom, ki so ostala zvesta gasilski zvezi ter se niso pustila vjeti na sebične strankarske limanice. — Popoldne se je vršila nato še ljudska veselica pri Kankertu, ki je v vseh ozirih izbornu uspela.

Za školsko slavnost, ki se vrši 10. avgusta t. l. v Novem mestu, kažejo naše dame velikansko zanimanje. Skoraj vse gospodične, kolikor jih premore naše mesto — in teh je precej — in lepo število zavednih gospa se je udeležilo v torek zvečer pripravljene zborovanja za veliko slavlje. In kar tekmovala so med seboj, katera bo prevzela to ali ono delo, kako bi pozdravila množico goste, kako bi jim priredile sprejem kar najdostojnejše in najsijajnejše, kako bi jim postregle z okusnimi jestvinami in dobro pijačo, kako bi ovenčale in okrasile cel telovadni in veselčni prostor itd. Že to veliko zanimanje in požrtvovalnost naših narodnih dam priča dovolj, da se bodo tujci počutili dobro v našem mestu, da se ne bodo mogli pritoževati, da so bili premalo ali preslabo postreženi, da se bodo zabavali v polni meri in da bodo odšli iz našega gostoljubnega mesta z zadovoljstvom in prijetnimi spomini.

Slovensko delavsko izobraževalno in pevsko društvo »Sava« priredi v nedeljo, dne 10. avgusta t. l. veliko gozdno veselico v parku pri »Jelenju« na Savi z zelo bogatimi in zanimivimi sporedom. Zabave bo dovolj za staro in mlado. Za red in postrežbo bo kar najbolje preskrbljeno, poleg tega mnogo krasnih dobrotkov v srečlovu in drugih igrah. Kdor se želi enkrat v prosti naravi pošteno zabavati, naj pride ta dan na gori imenovani veselčni prostor. Začetek ob 3. popoldne. Vstop prost. V slučaju slabega vremena se vrši veselica dne 17. avgusta t. l. z ravno istim sporedom.

Slovenci! Slovenci!
dne 10. avgusta t. l. 2537

Vsi na zlet
„Slovenske Sokolske Zveze“
povodom prazne 25 letnice
novomeškega „Sokola“
v Novo mesto!

O vremenu.

Profesor M. Vodušek.

Vreme je bilo ves minoli mesec hladno, čemerno in deževno, z eno besedo: žalostno. Velika vrata na severu, skozi katera vleče hladna sapa proti jugu, so še zmerom odprta, vsled česar se je vsa Srednja Evropa ohladila. Nasprotno je pripekala na Daljnem zahodu in nad Atlantskim morjem huda vročina; sopari, dvigajoči se iz morja v veliki množini, so

se pomikali neprenehoma proti vzhodu ter zgoščali v nizkih temperaturah naših krajev, vsled česar je zelo deževalo, na planinah pa snežilo. Ozračje se je še bolj ohladilo, dež je še huje lil, tako, da so v mnogih krajih nastopile povodnje. V Ljubljani je padlo ta mesec 256,3 mm dežja.

Da se ozračje in z njim iz Atlantskega morja dvigajoči sopari proti vzhodu pomikajo, stori neka do sedaj neznana moč. Odbežna sila (Fliehkraft) namreč, ki nastane vsled vrtenja zemlje okoli njene osi, se razdeli v 2 postranski sili (Komponenten), ki stojita ena na drugi navpič; eno uničuje privlačna moč (Schwerkraft) zemlje, ki pa vsled tega sama nekoliko oslabi, druga pa ostane živa ter vleče neprestano od zahoda proti vzhodu na obzorju (Horizont) vsakega kraja; takrat so ji pa pomagali tudi močni zahodni vetrovi, da je prišlo toliko sopare v Evropo. V učnih knjigah fizike se ta stranica (Komponente) le mimogrede omenja, ljudje ne vedo nič z njo početi in vendar je vredna mnogega uvaževanja, ker ne samo v vremenoslovju ali meteorologiji, temveč tudi v drugih pojavih na površju zemlje igra imenitno vlogo. Naj navedem nekoliko podrobnosti.

Da potuje zračni pritisk in vreme od zahoda proti vzhodu, je vremenoslovcem vrlo znano, za nje je zahod veliko večje važnosti nego vzhod. Na zahodu razgrajajoča nevihta divja kmalu tudi nad našimi glavami, nevihte na vzhodu nam niso nevarne. Ako se na zahodu jasni, je to znamenje bližajočega se lepega vremena, kar ljudje dobro vedo. — Na Dunaju spuščajo semtertja zrakovne plove, da bi se seznanili z razmerami v višjih plasteh. Ti zrakovni plovci se pomikajo ob brezvetrju vsi na vzhod ter sedejo na Ogrskem. — Ladja jadrnica potrebuje za pot iz Evrope v Ameriko več časa, nego vračajoča se nazaj. V ravnini veje vedno kaka sapa, in če se prav zdi, da ni nobene, vendar se dvigajo na veliki cesti tuintam mali vrtnici prahu, ki se igrajo in plešejo pred samotnim popotnikom in mu delajo kratek čas. Naša stranica (Komponente) namreč se samo dotika zemlje, t. j. ona stoji povsod navpično na zemljinem polumeru tega ali onega kraja, in vleče natančno od zahoda proti vzhodu na obzorju vsakega kraja; ker se pa obzor od kraja do kraja menja, se mora več sosednih, pa različnih sap, med seboj stikati; vsled tega nastane brezštevilna zračnih vrtnicev, izmed katerih eden ali pa drug tudi čestni prah vzdiga. — Morje ni nikoli mirno, vedno je več ali manj valovito. Tudi na jezerih se opaža vedno majhno valovanje, čeprav ni nobenega vetra. Stvar je malenkostna, a vendar zanimiva.

In tako se godi vsakemu prostovisečemu predmetu, kajti kamna tudi ta moč ne premakne z mesta. Na niti viseča svinčena kroglica zapuša vertikalno smer ter se nagiblje proti vzhodu. Nihalna ravan (Schwingungsebene) prosto obešene nihala (Pendel) v znanem Foucaultovem poskusu, o kateri se je dosedaj trdilo, da je stanovitna in nepremična, obrača se proti vzhodu. Ako pustiš na primer v Ljubljani takšno nihalo od 3. do 9. ure zvezdnega časa, torej šest ur, iti, se ti bo nihalna ravan za 35° 19' 36" proti vzhodu obrnila. V teh šestih urah zvezdnega časa pa preteče poldnevnikova ravan (Meridianebene) na vodoravno postavljenem krogu 108° 40' 57", kar se imenuje azimut. Za toliko bi morali biti obedve ravnani narazen, ako bi bila nihalna ravan stanovitna; ker se pa ta tudi obrača proti vzhodu, kakor poldnevnikova, znaša ta razloček samo 73° 20' 28".

Poskusi, na raznih krajih v dokaz vrtenja zemlje okoli njene osi napravljani, potrde vsi takšen izid, tako, da enaki poskusi, skrbno pripravljani, neovrgljivo o dveh imenitnih dejstvih pričajo. Stroga rešitev te naloge pa spada v okoliščine višje mehanike; kakor jo pa rešujejo učne knjige fizike, tako se ne smejo enaki problemi prijemati. Pri tem ni izvezta mnogo priporočena, na nemško prevedena francoska fizika Violletova, ki sicer priznava premičnost nihalne ravni, po vodi v labirint nerazumljivega dokazovanja, in tudi ne pride do kakega konca. Kdor namest to stvar po Violletu učiti se, je siromak. Enostavnost je pečat resnice, kdor pa pri reševanju kake naloge ne more priti do kakega konca in ga enostav. zapuša, naj raje pušči vprašanje odprto, ne da bi zgradil kakšen okop, čez katerega ne more priti ne on sam, še manj pa bralec.

Vsi poprej navedeni in morda še drugi pojavi, o katerih bi se dale zelo verjetne hipoteze snovati, so učinek omenjene odbežne stranice, ne pa na čuden način skrupane Coriolisove moči, kakor Violle trdi. Treba je pa vedeti, da je naša stranica najmočnejša v srednjih zemljepisnih šir-

javah, proti tečajema in tudi proti ravnini pa vedno bolj pojema, dokler na teh mejah popolnoma ne izgine. Zato vlada nekoliko stopinj na desno in levo o ravnika tišina (Region der Kalmen), ki jo pa hudi viharji in nevihte semtertja prekinjejo.

Tedaj se v srednjih zemljepisnih širjavah iz Atlantskega morja dvigajoči sopari razmeroma hitro po celini razširijo; ako tu najdemo visoke temperature, ki njih raztezno moč (Spannkraft) prej povikšajo nego znižajo, nadaljujejo svojo pot proti vzhodu, ne zmanjšajo se za sušo, ki vlada pod njimi na zemlji; ako pa naletijo na hladne zračne plasti, se hitro zgostijo in spremenijo v oblake, iz katerih se pri majhnem zmanjšanju temperature vlije dež. Če se razmere ne zboljšajo in hladno vreme deli časa traja, kakor minoli mesec, nastane dolgotrajno deževje, zlasti če je pritok soparov obilen in vročina na Atlantskem morju ne neha. Sedaj se je že na jugu vročina javila, bržkone pride tudi k nam in nas reši slabega vremena; dokler se to ne zgodi, ostane vreme kočljivo.

Gorovje je takorekoč naraven hladilnik, tu se oblaki najprej zbirajo, tu dežuje, kakor je rekel neki planinec, vsake pol ure enkrat. Od tega začetka se preobleče nebo dostikrat nad bližnjim okrajem in vlije se dež. Zato ima skoro vsak okraj najbližje gorovje za svojega vremenskega preroka, na katerega se vedno in vedno ozira. Pa nezmotljivi taki preroki niso, bolj zanesljiv prerok je stanje vremena na zahodu in jugozahodu; tu so tisti brlogi, iz katerih prihaja blagor in gorje. V Ljubljani in okolici velja Krim kot imeniten vremenski prerok, pa tudi ta si misli večkrat: »mundus vult decipi, ergo decipiatur« ali: »svet hoče biti goljufan, torej naj se goljufa« in potisne svoj klobuk nižje na čelo.

Razne stvari.

* **Rudarska akademija v Krakovu.** Ministrstvo za javna dela je pozvalo lkovsko namestništvo, naj kakor hitro mogoče razpiše konkurenco za zgradbo poslopja rudarske akademije in pa šest proforskih mest.

* **Angleški vojni minister v smrtni nevarnosti.** Iz Londona poročajo: Vojni minister Seely, ki je z več prijatelji prisostvoval na strelišču Aldershot ostremu streljanju, je bil v največji nevarnosti. Krogla je letela tik nad njegovo glavo. Dognali še niso, je-li se to zgodilo slučajno ali namenoma.

* **Afera á la Krupp na Angleškem.** Iz Londona poročajo: Londonska policija se peča z enakim slučajem, kakor je škandalozna Kruppova afera na Nemškem. Cela vrsta uradnikov vojnega ministrstva je v preiskavi, ker so osumljeni, da so bili od tovarnarjev podkupljeni. Osumljenih je okoli 10 podčastnikov in več častnikov.

* **Enajst peric utonilo.** Iz Genfa poročajo: Enajst peric, ki so na reki Rhone v čolnu prale perilo, je padlo v deročo reko, ker so se tla čolna udrla. Vseh enajst peric je utonilo.

* **Na smrt obsojena.** Iz Sarajeva poročajo: Okrožno sodišče v Tuzli je na smrt obsojilo kmeta Salkanovića in njegovo ljubico kmetico Salkanovičovo, ker sta skupno umorila moža Salkanovičeve.

* **Uradnik okradel pasažirja.** Iz Dortmundu poročajo: V petek popoldne je bil v brzovlaku Hannover-Dortmund okraden neki pasažir, ki je spal. Ta se je zbudil ter opazil nekega železniškega uradnika, ki je hitro smuknil v sosedni voz. Okradeni je potegnil za signal v krajini sili. Pri uradniku so dobili ročni kovčeg z ukradenim vsoto.

* **Katastrafalne posledice deževja.** V kraju Lövely v udvarhelskem komitatu je veliko deževje izpodkopalo 140 orolov zemlje, ki se je začela drčeti ter se udirati. Več nego sto oseb se je udrla v mehko zemljo. Pionirji rešujejo. Vsled visoke stalne vode je cel okraj v nevarnosti. Tudi iz mnogih drugih krajev poročajo o enakih nesrečah.

* **Boj za vodno silo pri padcih Gacka.** Sedaj sta vloženi pri hrvaški vladi dve prošnji za koncesijo za napravu hidroelektrične centrale pri padcih Gacka. Eno prošnjo je vložila »Société adriatique hydroelectricité«, drugo pa mestna občina zagrebška.

* **En milijon kron za konja.** Minister Joel v Londonu je kupil od ministra Pilkinsonsa konja - dirkača, petletnega žrebca, ki je znan pod imenom »Prince Alatin«, za en milijon kron. »Prince Alatin« je dirkal sedaj dvajsetkrat in je enajstkrat zmagal. Zaslužil je svojemu gospodarju pri dirkah 800.000 K.

* **Hišna preiskava pri berlinskih odvetnikih.** Na predlog državnega pravdnštva se je vršila v Berlinu pri več odvetnikih hišna preiskava, in sicer zaradi tega, ker je državno pravdnštvo sumilo odvetnike, da so izdelovali proti dobri nagradi referendarjem pismena dela za asesor-

sko skušnjo. Preiskava je dobila pri raznih, posebno pri mlajših odvetnikih, toliko obremenilnega materiala, da je ta sum popolnoma opravičen in je uvedlo državno pravdnstvo kazensko postopanje.

*** Nezgode parnika »Skodra«.** Albanska korespondenca poroča iz Sv. Ivana Medovanska: Parnik »Skodra« je pri izlivu reke Bojane zavozil na ostanke neke potopljene ladje ter se zelo poškodoval. Tudi velik del tovarjev je uničen.

*** Odlikovan angleški špion.** Iz Londona poročajo: Angleški špion odvetnik Steward, ki ga je nemški cesar pomilostil, je bil odlikovan. Imenovan je bil za stotnika in sicer z datumom 13. aprila, ko je bil še zaprt.

*** Svetovni rekord v aviatiki.** Iz Milana poročajo: Aviatik Cevasco je v petek zvečer s svojim monoplanom in tremi pasajirji preletel v dveh urah 38 min. in 22 sek. črto Milan—Benetke, ki je dolga 260 kilometrov. S tem je dosegel svetovni rekord. Aparat s pasajirji in prtljago vred je tehtal 900 kilogramov.

*** Skrivnostna smrt.** Iz Rima poročajo: V spalnem vozu Bologna-Foggia so našli ustreljenega turškega potnika Fayfala bega. Njegovi spremljevalci, dva moška in dve ženski, so bili aretirani, ker so osumljeni, da so moža umorili.

*** Dober odgovor.** Prišel je v družbo neki mladi mož, ki je vse kritiziral. Slike, godbo, literaturo, krasoto žen, pa tudi produkte kuharske umetnosti. Eden od gostov je pri tem izgubil potrpljenje ter ga vprašal: »Prosim vas — če že vse kritizirate, veste pa tudi, kaj govorite?« »Jaz imam to v krvi,« je bil odgovor domišljavca. »Moj oče in moj ded sta bila kritika.« »To sem si takoj mislil,« je pripomnil gost, »v resnici, na vas se že vidi, da ste bili vzgojeni — pod vsako kritiko.«

*** Milijonar — mornar.** Mornarica Združenih držav ima posebnost — priprostega mornarja, ki je milijonar. Je to 21letni John King Samuels. Pred štirimi leti je vstopil kot prostovoljec v mornarico in predno so potekla leta njegove službe, je dobil poročilo, da je podedoval deset milijonov dolarjev. Srečni dedič je stopil v »civil« in dvignil svojo dedščino. Toda čez 30 dni se je John King Samuels zopet zgledal kot mornarica za nadaljnja štiri leta. Nehvaležnemu milijonarju ni ugajalo praznično življenje »v civilu« in je raje pustil svoje milijone ter bo še nadalje služil za par dolarjev mesečno na ladji.

*** Dva ruska milijonarja umrla gladi.** Dva ruska milijonarja, industričarja Semjenov in Garkin, sta umrla na svojih zlatih poljih v Besimjanni v Sibiriji gladi. V Garkinovem stanovanju so našli dnevniki, iz katerega je bilo razvidno, da so nekatera živila pošla že meseca januarja. Snehni viharji so preprečili, da niso mogli poslati potrebnih živil stradaljočima milijonarjema. Bila sta popolnoma odločena od sveta. Petdeset dni sta se živela samo z ribjo masejo in odpadki. Končno je podlegel Garkin. Semjenov pa je umrl vsled oslabilosti dva meseca potem. Pomoč je prišla prepozno.

*** Umor na cesti.** Veliko pozornost vzbujala pederzen napad in umor, ki se je pripetil v sredo večer v Bjeolovaru. Gospa Ghilardi je šla zvečer naproti svoji hčerki, ki je obiskala bioskop. Na cesti blizu kolodvorja je skočil k nji neznanec. Pograbil jo je za vrat in jo vlekel v graben ob cesti in od tod na bližnji travnik. Ženi se je posrečilo, da se je toliko opotila napadalca, da je poklicala pomoč. Ko so prihiteli ljudje, ki so vsled teme precej zakasneli, so videli neznanca, ko je izginil v temi. Gospa Ghilardi je ležala nezavestna na tleh. Ko so jo prenesli domov, je v nekaj urah umrla. Za morilca sumijo nekega znanega zloglasnega vlomilca.

*** Vohunstvo.** V Sibiriju na Ogrskem so aretirali fotografa Hermana Nascha iz Budimpešte, ko je fotografiral okolico tamošnje vojašnice. Pri njem so našli več slik in več sumljivih pisem, ki dokazujejo, da se je pečal Nasch že delj časa z vohunstvom. — Na Romunskem so prijeli kot vohuna dva budimpeštanska učenjaka, vseučiliškega docenta dr. Arpada Millöckerja in uradnika dr. Bello Horvata. Bila sta na znanstvenem potovanju v Malo Azijo. O aretaciji se sploh ni nič zvedelo. Še le pred kratkom je pisal dr. Horvat svojemu bratu v Budimpešto, da sta bila aretirana kot vohuna in ločena. On je bil dva meseca v ječi, iz katere so ga spustili šele pred nekaj dnevi. O dr. Millöckerju se ne ve še ničesar.

*** Grozen umor.** Berolinski »Lokalanzeiger« poroča iz hanoveranskega kraja Einbeck: Špediter Wolter je pred nedavnim časom kupil samostan uršulinaric ter ga dal v najem raznim majhnim strankam. 1. aprila je izginila šestletna hčerka Elza enega izmed teh najemnikov. Ko so pred štirinajstimi dnevi izpraznili

greznico, so našli v njej truplo otrokovo. Preiskava je dognala, da je otrok potem, ko je izginil, živel še kakih osem tednov, vendar pa da je bil zelo slabo hranjen. Bil je sama kost. Želodec, jetra in ledvice so bile popolnoma skrčene. Napol sestradani otrok je bil na to zadavljen. Razentega je bil izvršen nad otrokom zverinski zločin. Preiskava je dognala, da je Wolter otroka umoril. Izvabil ga je v podzemne samostanske hodnike, kjer ga je imel zaprtega ter mu dajal slabo hrano. Dohod v to skrivališče so našli v Wolterjevi kuhinji. Wolterja so aretirali, in je priznal vse.

*** Pisma Petra Velikega najdena v — delikatesni trgovini.** Lastnoročno pisma carja Petra Velikega so našli v prodajalnici, kjer se prodajajo delikatese! V pisma so zavijali klobase, salami itd. Car je svoječasno zelo pogostoma dopisoval z ravnateljem državnih rudnikov v Uralu, grofom Tatisčevem. Te dopise je grof odstopil državnemu rudniškemu arhivu v Jekaterinoslavu. Uprava arhiva se je zdaj odločila prodati nepotrebne stare listine kot makulaturo. Pri tem seveda ni nihče na to mislil, da bi se prepričal, je-li so med papirjem tudi kakšne važne listine. Za par kopejk je kupil neki trgovec cel zaboj papirja. Slučajno je kupil neki poznavalec starin kos klobase, zavite v pismo Petra Velikega. In temu se je posrečilo, da je ohranil par pisem carjevih.

*** Napredovanje poštinih uradnikov.** Predsednik društva poštinih uradnikov, višji oficijal Pauernfeind je bil pri namestniku generalnega poštnega ravnatelja sekcijekega šefa dr. pl. Stibralu v zadevi dogovorov, ki so bili sklenjeni pri zasedanju parlamenta, in ki se tičejo izrednega napredovanja poštinih prometnih uradnikov. Pauernfeind je prosil sekcijekega šefa, da bi bilo imenovanih tudi več asistentov za oficijale, posebno ker imajo nekateri asistenti za sabo izredno dolgo, skoro do 5 let trajajočo praktikantsko dobo. Kar se tiče izrednega napredovanja državnih uradnikov se prosijo, da bi se upoštevala dolgotrajna skupna službena doba. Sekcijski šef Stibral je zagotovil predsednika, da bo poskusil vse, da poštini prometni uradniki pri imenovanju ne bodo prav nič prikraščani od uradnikov drugih kategorij istih skupin.

*** Zločestvo blaznega častnika.** Iz Erlaua poročajo sledeče: V noči na nedeljo se je vračal domov major Em. Fejer s svojo soprogo v spremstvu huzarskega nadporočnika 3. polka, Štefana Sentimre. Ko se je nadporočnik pred hišo poslovil, je stopil pred njega nadporočnik 60. pešpolka Gustav Vlah. Vlah je potegnil nekadašnji iz žepa samokres in je trikrat ustrelil na Sentimra, ki je obležal smrtno ranjen na cesti. V tem trenutku je odprla soproga majorja Fejerja okno in zaklicala na pomoč. Napadalec je skočil skozi okno v sobo in trikrat ustrelil gospo in njenegega slugo. Ranil jo je težko na roki, na nogi in na rami, slugo pa lahko na rami. Nato je skočil napadalec v drugo sobo, kjer se je ustrelil pred ogleđalom v sence in je obležal mrtev. Nekateri trdijo, da je izvršil zločin nadporočnik Vlah v hipni blaznosti, drugi pa pravijo, da sta igrali pri tem največjo vlogo ljubezen in ljubosumnost.

*** Kako se v Nemčiji prodajajo naslovi »dvornih dobaviteljev«.** Iz Kölna poročajo: Pred več tedni so iz Berolina remskim veleindustrijem ponudili, da jim preskrbe naslov dvornih dobaviteljev inozemskih dvorov. Predvsem bi bilo treba dobaviti par pošiljatev tem dvorom, na kar bi v Berlinu proti gotovi odškodnini preskrbeli naslov dvojnega dobavitelja. Ti veleindustriji so začeli dopisovati s prodajalci teh naslovov, da dobe s tem potrebni material za državnega pravdnika. V soboto pa so dobili od višjega državnega pravdnika v Kölnu odlok, da proti osebi, ki je pisala ta pisma, ne morejo nastopiti potom javne obtožbe, da je doprinesel zadostne dokaze za to, da more v resnici pridobiti te naslove. Kakor se govori, je ta berolinska tvrdnja sestavila natančno tarifo o zneskih, ki jih je treba plačati za tak naslov in ki znašajo 4000 do 20.000 mark.

*** Kako dela Gustave Flaubert.** Avtor romana »Madame Bovary«, ki je umrl 7. maja l. 1880, je imel krasen slog. Pisatelj pa je posvečal svojemu slogu tudi mnogo časa. Mnogokrat je samo na par vrstah delal po par ur. Stanoval je v petem nadstropju, da bi ne slišal ropota na cesti, in je delal čestokrat tudi ponoči. Hodil je iz sobe v sobo in glasno čital svoj rokopis, da ni pregledal niti ene napake. Neko noč je tudi tako delal. Hodil je po razsvetljeni sobi in glasno čital svoje delo. Po naključju je mimo pripeljal izvožek. Opazil

je razsvetljena okna ter slišal močan glas. Menil je, da je tam zbrana kakšna večja družba in da nekdo predava. Ustavil se je torej ter čakal, da se družba razide in da morda zasluži kak vinar. Njegovemu izgledu so sledili tudi drugi njegovi tovariši in kmalu se je nabralo okoli dvajset izvoščkov, ki so vsi čakali, kdaj bo konec predavanja. Toda kmalu je Flaubert prenehal čitati, svetilke so ugasnile, izvoščki pa so se odpeljali z — dolгими nosovi.

*** Kdo je pripravljenši za kuharsko umetnost, mož ali žena?** V glasilu osrednjega društva kuharjev čitamo: »Kjer gre za resnično izvrstno kuhinjo, mora v njej kraljevati mož-kuhar. Kajti žene znajo le nesmotreno, mehanično kuhati, kar so se naučile kuhati, dočim kuhar izpreminja, izmišljuje, ustvarja nova jedila. Z eno besedo: mož ima mnogo večji talent za kuharstvo nego žena. V resnici, kakor se vidi, kuhanje ni izključno žensko delo. Poverili so je le po pomoti ženam. Kajti večina majhnih dečkov že v mladosti radi kuhajo in tudi mnogi veliki sinovi radi pomagajo materi v kuhinji. Te ljubezni ne izgube niti tedaj, če se oženijo. Še potem hodijo v kuhinjo privzdigovat pokrovice in kontrolirat, kaj bo k obedu. In mnogi si tudi sami radi spečejo svoj beefsteak ali pa si pripravijo salato. To pa ženi nikakor ne ugaia. To možovo veselje do kuhanja smatrajo za nemožato, neprimerno in poganjajo moža iz kuhinje. Toda če bi putili moža v kuhinji, kdo ve, kakke napredke bi napravil mož v tej stroki?« — Kaj bi bilo, če bi se to res zgodilo?

*** Pariška poletna senzacija.** Grof Laroche — Foucauld v Parizu se je sprl s svojim hišnim gospodarjem vsled česar se je pred terminom izselil iz stanovanja in dal svoje veliko stanovanje — katero je seveda plačal — na razpolago tajniku sindikata najemnikov. Ta sindikat je nastanil v grofovem stanovanju več družin, ki so brez stanovanja skupno 52 oseb. Gospodar se je proti temu pritožil pri sodišču, češ, da grof nima pravice oddajati svojega stanovanja v podnajem ali ga odstopati — tudi brezplačno. Sodišče je ugodilo pritožbi hišnega gospodarja in je odredilo takojšnjo izselitev novih naselnikov. Ker se revni naselniki niso hoteli na prvi poziv izseliti, je prišel oddelek stražnikov v spremstvu sodnih organov, da izvrše izselitev. Prebivalci pa so hišo zabarikadirali in niso pustili nikogar vstopiti. Policija je obstala pred vratmi in obvestila o tem vodstvo. Policijsko ravnanje je sklenilo, da gostače ne bo vrglo s silo iz hiše, marveč bo skušalo doseči miren sporazum med grofom odnosno med sindikatom in med gospodarjem.

*** Punt v papeževi gardi.** Kakor smo že poročali, punta v papeževi gardi vatikanski krogi niso mogli prikriti pred svetom. Telesna straža, ki služi najvišjemu cerkvenemu poglavarju in vladarju Vatikana edinele za parado, se je naveličala tlačniti in se ne pusti zatirati in mučiti od gotovih ljudi, ki hočejo priti s tem v večjo milost pri papežu. Posledica tega je bila, da je velik del moštva odstopilo, nekaj pa so jih odslovili, tako, da ima papež sedaj namesto 180, komaj le še 70 gardistov. Neki častnik gardistov je povedal o tem uporu sledeče: Švica je dajala že od nekdanjega papeža častne gardiste, vojaške in častnike. To pa niso bili navadni vojaki, marveč večinoma ukažljivi mladeniči, ki so prišli v Rim študirat in so vstopili začasno v papeževo gardo. Ko pa je vstopil v gardo kot poveljnik Repond, ki ni Švica, marveč Španec, so se razmere nenadoma predrugačile. Repond je postavil na to mesto Merry del Val, ki sploh protežira Špance. Z Repondom se je začela v Vatikanu disciplina. Discipliniral je Repond najpreje gardo, pri čemer je naletel seveda na prvi odpor. Nato je hotel disciplinirati cel Vatikan od klerikov do škofov in vse katoliško časopisje. Toda mož se je pošteno vrezal in doživel blamažo, skupno s svojim zaščitnikom, velikim vatikanskim spletkarjem z Merry del Valom.

*** Usmrčenje roparskega morilcu večkratnega roparskega morilca zloglasnega Avgusta Sternikla.** V sredo 30. julija ob 6. uri zjutraj so usmrtili v Frankobro-Usmrtitev je izvršil rabelj Schwyz iz Breslava, ki ga je obglavil. Sternikla so obvestili o usmrčenju prejšnji večer. Obenem so mu tudi povedali, da je cesar zavrnil njegovo prošnjo za pomilostitev. Vsprejel je to poročilo ravno tako mirno kot je bil miren med obravnavo, ko so se razkrivala najgrozovitejša hudodelstva. Tudi se ni prav nič kesal. Duhovnika je sirovo zavrnil. Ko so ga pozvali, da bi vendar priznal svoja hudodelstva se jim je glasno v obraz smejal. Pred obglavljenjem so ga peljali vkljenjenega v težkih verigah

pred državnega pravdnika, ki mu je še enkrat prebral trikratno smrtno obsodbo. Ostal je popolnoma miren. Zahteval je, da naj mu pokažejo cesarjev podpis, ki je bil napravljen na jahti »Hohenzollern«. Nato je prosil popolnoma mirno, da naj se pove javnosti, da ni izvršil umorov on, marveč njegova tovariša. Revizije proti sodbi ni vložil in še do trenutka mu ni znana natančna obtožba. Po teh besedah ga je zgrabil rabelj, ki je v par sekundah izvršil svoje krvavo delo. — Sterniklova tovariša, ki sta bila tudi obsojena na smrt, sta bila pomiloščena v dosmrtno ječo. Kersten se je zahvalil za milost in obljubil, da bo gledal, da doseže z lepim vedenjem zopetno pomiloščenje, medtem ko je njegov tovariš Schwieg mirno izjavil, da bi mu bila ljuba smrt.

*** Lov na dekleta.** V Londonu je šla neka gospa s svojima dvema hčerkama kupovat v eno velikih tamonjskih trgovin. Tu so se ločile, preje pa so se domenile, kje se snidejo. Prvi sta bili na domenijskem mestu hčerki. Ko sta par minut čakali na mater, prihiteli k njima kot bolniška strežnica oblečena ženska in jima vsa razburjena pripoveduje, da se je mati v dvigalu poškodovala in so jo morali takoj prenesti v bolnišnico. Njo so pa poslali, da obvesti hčerki in ju pripelje k materni postelji. Prestrašeni deklici sta z navidezno bolniško strežnico takoj sedli v pripravljeni avtomobil — in od tedaj sta izginili brez sledu. — V neki elegantni londonski brivnici se oglašil telefon. Prosi, naj gospica N. nemudoma pride k madami X., da ji spletele lase. Čez nekaj minut se že ustavi pred brivnico avtomobil, da odpelje gospodično. Nič hudega sluteče dekle res sede v avtomobil in od tedaj je ni nihče več videl. Telefoniralo se je bilo iz javnega telefonskega urada, ime in naslov dotične dame seveda ne eksistirata. — Neko dekle potuje v London v službo. Malo pred prihodom v London ji neka sopotujoča dama ponudi biskvit. Na postaji v Londonu ji pomaga spraviti prtljago, nato pa pokliče izvoščka, češ, da se peljeta skupaj. Dama je opazoval neki redar in ker se mu je zdela sumljiva, je stopil k dekletu in jo opozoril, naj ne hodi s tujo žensko. Nato je poklical damo, ki je vršila misijo na kolodvoru in ji izročil dekleta. Dama je odpeljala dekle v čakalnico in jo za hip pustila samo. Ko se je pa vrnila, je našla dekle v globoki omedlevici: pecivo, ki ga ji je bila dala neznana ženska v vlaku, je vsebovala omotna sredstva. — Majhno dekletce gre iz šole domov. Ustavi jo neznan moški in jo prosi, naj nese pismo v neko gotovo hišo. Deklica je vzela pismo in hitela, da izvrši naročilo; vendar ji je pa na vso srečo medpotoma prišlo v glavo, da bi nesla najpreje knjige domov. Ko je materi povedala o pismu, je mati postala nezaupna in odprla pismo; v njem so stale besede: »Zaprte prinašalko pisma in jo omotite, dokler ne pridem.« — Neka Švicarka se je z vlakom peljala v Ženevo. Na kolodvoru sta ji prišla nasproti neki gospod in dama s telegrami v rokah, kakor da sta čakala na njo. Peljala sta jo k pripravljenu vozu. Toda ves prizor so opazovali nekateri sprevidniki, ki se jim je zdel slučaj sumljiv; zato so hitro pristopili k dekletu in jo izročili v pravo varstvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Med vojno in mirom.

Mirovno konferenca v Bukarešti.

Bukarešta, 4. avgusta. Včeraj so se vršila posvetovanja delegatov, da se poskusi sporazum glede predlogov zaveznikov in bolgarskih protipredlogov. Posvetovanja so bila brezuspešna. Grki vztrajajo na svoji zahtevi glede Kavale. Srbi so izdelali predlog glede

nove zahodne meje.

Ta meja naj se prične ob razvodju Bregalnice in Strume ob stari bolgarsko-turški meji, naj gre ob tem razvodju ter se obrne potem proti zahodu do meje, ki so jo bili Srbi že prvotno predlagali. Tudi ta predlog so bolgarski delegati zavrnilli.

V glavni seji konference hočejo romunski delegati predlagati

podaljšanje premirja za tri dni.

Ali se bo tako podaljšanje sprejelo ali ne, je še popolnoma neznano. **Bukarešta, 4. avgusta.** V posvetovanjih med bolgarskimi in romunskimi delegati se je dosegel na obeh straneh popoln sporazum glede vseh treh točk, ki jih je postavila Romunska v svoji noti dne 21. julija. Nova meja med Romunsko in Bolgarsko je na zemljevidu že začrtana. Tudi v šolskem in cerkvenem vprašanju je prišlo do sporazuma v zmi-

slu predlogov petrogradske konference. Bolgarska se je tudi zavezala, podreti utrdbe Ruščuk in Sumla in je izjavila, da 20 km južno od romunskega Balčika ne bo zgradila trdnjave.

Nova bolgarsko-romunska meja gre od kote 252, kakih 12 km od Balčika, 5 km južno mimo Dobriša ter pride do Donave 9 km zahodno od Tutrakana pri vasi Turki Smil. Vojaška komisija se sestane danes še enkrat, potem so bolgarsko-romunski sklepi godnj za podpis.

Belgrad, 4. avgusta. Bolgarski protipredlogi so napravili tu zelo neugoden vtisk, ker vsebujejo po mnemu tukajšnjih krogov omalovaževanje vojaških uspehov zaveznikov. — Srbski delegati so dobili nalog, da te bolgarske protipredloge kratko odklonijo.

Bukarešta, 4. avgusta. Danes dopoldne ob 10. se sestane plenarna seja mirovne konference. Romunski ministri predsednik Majorescu bo začetkom seje stavil predlog, da se premirje podaljša za tri dni. Z ozirom na dejstvo, da se do sedaj stališča med balkanskimi državami niso zblížala, smatra romunska vlada, da je prišel trenutek, da zastavi ves svoj vpliv. Jutri bo povabil Majorescu k sebi načelnike srbske in grške delegacije ter Tončeva. Romunski krogi zatrjujejo, da bo mir vsekakor podpisan v Bukarešti. Če bi drugače ne šlo, se bo določilo, da stopi glede gotovih točk v veljavo

evropsko razsodišče.

Sofija, 4. avgusta. Ruski poslanik se je izrazil glede konference v Bukarešti malo optimistično. Zdi se mu, da bo kakor pri londonski konferenci tudi to pot kolera najboljši posredovalec. Izjavil je, da se mora spor rešiti na podlagi srednje črte. Bolgarska naj obdrži oba bregova Strume, razvodje med Vardarom in Strumo pa naj tvori bolgarsko-srbsko mejo. Evropa si bo pridržala vsekakor pravico mirovne pogodbe in bo to revizijo morda tudi izvršila.

Izpred Vidina in pri Pirotu po sklenjenem premirju.

Belgrad, 4. avgusta. (Izvirna brzojavka tiskovnega urada »Slovenskemu Narodu«.) Premirje je preprečilo neizogiben padec Vidina. Naša čete so se uro pred objavo premirja zavzele vidinske utrdbe pri Smrdanu, oddaljene od glavne utrdbe 150 metrov. V tej utrdbi je ostal en srbski oddelek kot posadka. Isti večer so Bolgari, ki je vladalo že premirje, iztirali iz utrdbe srbsko posadko in kljub protestu srbskega delegata za določitev demarkacijske črte zasedli to utrdbo. Posrečilo se je vendar določiti, da ostane ta utrdba nevtralna. Ta poskus je čisto kršenje premirja. Slično so poskusili Bolgari tudi na postojanki Vrla Glava pri Pirotu, njihov napad pa je bil odbit.

Glasom določbe delegatov sovražnih držav bi se morale dne 31. julija ustaviti vojne operacije in določiti demarkacijska črta med prednjimi stražami. Bolgari so poskusili pred razglasitvijo premirja v megli potisniti svoje predstraže naprej za nekaj sto metrov. Bolgarska vojska, ki je izgubila vsa makedonska bojšča, hoče na ta način brez boja dobiti par sto metrov. Tak poskus se je izvršil tudi pri Vlasini in na fronti pri Krivi Palanki. Take nepoštenne poskuse so storili Bolgari na celi črti, gotovo ne po inicijativi poveljnikov samih, marveč po odredbi višjih intanc.

Rusija ne bo trpela ponižanja Bolgarske.

Dunaj, 4. avgusta. Iz Petrograda poročajo: Bivši bolgarski ministri predsednik Ivan Gešov je dobil tako od ministrskega predsednika Korkovceva, kakor od ministra zunanjih del Sazonova obvezno zagotovilo, da Rusija pod nobenim pogojem ne bo trpela, da bi Turčija ostala v Trakiji. Vendar pa so v Petrogradu nasvetovali Bolgarom, naj se raje s Turčijo direktno pogajajo in sporazume, kakor da bi skušali stvar rešiti nasilnim potom. Car Nikolaj je poslal bolgarskemu kralju Ferdinandu brzojavko, v kateri zatrjuje, da Rusija ne bo trpela, da bi bila Bolgarija ponižana in razkosana.

Ziviljenjsko vprašanje za Bolgarsko.

Dunaj, 4. avgusta. Bolgarski mirovni delegat Tončev se je v razgovoru z nekim dunajskim žurnalistom izrazil tako — le: Ves svet se čudi pretiranim zahtevam, ki jih stavi Srbi in Grški. Posest Kavale je za Bolgarijo življenjskega pomena. Ako ne dobimo Kavale, bomo gospodarsko silno oškodovani. Zato je čisto gotovo, da se pravi, nam vsiljevati novo vojno, ako se nam neče priznati Kavale.

Romunsko-bolgarski protokol.

Kelmorajn, 4. avgusta. »Kölnische Zeitung« poroča iz Bukarešte: Pričakuje se, da bosta generala Coanda in Fičev danes podpisala vojaški protokol glede nove bolgarsko-

romunske meje v Dobrudži. S tem bi bila izčrpana romunsko - bolgarska vprašanja in mirovnega razmerja obeh držav ne ovira nič več.

Za avtonomno Makedonijo.

Bukarešta, 4. avgusta. Neki anonimni makedonski odbor je poslal zastopnikom velesil spomenico, v kateri zatrjuje, da se makedonsko prebivalstvo ne bo dalo ne posrbiti, ne pogrečiti, ter zahteva, naj velesile preprečijo razdelitev Makedonije in ji naj raje dajo — avtonomijo.

Odrinsko vprašanje.

Berolin, 4. avgusta. Privatne vesti hočejo vedeti, da bo nova turška armada s privoljenjem velesil zasedla Cataldoz, med tem pa bo kombinirana bolgarska - romunska vojska pregnala Turke iz Trakije.

Boji po premirju.

Belgrad, 4. avgusta. Uradno se dementirajo vesti, da bi bile srbske čete kršile premirje. Te vesti se označujejo kot obrekovanje.

Bolgarski ranjenci, Srbski vjetniki.

Belgrad, 4. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada „Slovenskemu Narodu“.) Včeraj so pripeljali v Belgrad 604 ranjene. Vojni minister je določil za vjete bolgarske častnike plačo od 80 dinarov do 250 dinarov po činu. Poleg tega dobe za hrano višji častniki po 2-50, nižji po 1-50 dinara.

Sovražnosti se ne obnove.

Kelmoraj, 4. avgusta. „Kölnische Zeitung“ poroča iz Sofije: V političnih krogih so prepričani, da se sovražnosti ne bodo obnovile, marveč da se bo premirje podaljšalo še za 10 dni, ker ne žele niti velesile niti balkanske države nadaljevanje vojne.

Miru še ne bo kmalu.

Berlin, 4. avgusta. „Vossische Zeitung“ poroča iz Sofije: Vesti iz Bukarešte ne dajo upati, da bi bil preliminarji mir že kmalu podpisan. Vseled dosedanjega stališča Srbije in Grške najbrže ne bo prišlo do 5. t. m. do sporazuma. Vendar prevladuje mnenje, da se vojna ne bo nadaljevala. Med prebivalstvom se veča nemir, ker so dospele vesti, da korakajo Turki proti Gumuldzini.

Moč srbske vojske.

Belgrad, 4. avg. (Izvirno poročilo srbskega tiskovnega urada „Slovenskemu Narodu“.) Glasom poročila srbskega vrhovnega poveljništva ima Srbska danes nad pol milijona ljudi na vojnih poljih.

Bolgari kršili mednarodno pravo.

Belgrad, 4. avgusta. (Izvirna brzojavka srbskega tiskovnega urada „Slovenskemu Narodu“.) Bolgarske čete so izvršile novo kršenje mednarodnega prava. Poveljnik srbskih čet pri Vidinu je poslal 31. m. m. nekega častnika s tremi konjeniki v Vidin zaradi ugovorov demarkacijske črte. Ko se je približal parlamentu z belo zastavo na 80 korakov vasi Novoselo so ga obsuli z ognjem strojnih pušk. Častnik ni bil ranjen, dva spremljevalca sta bila ranjena. To hudo kršenje mednarodnega prava onemogočuje v bodočnosti vsak stik med obema vojskama, zlasti ker se strojne puške ne morejo sprožiti slučajno marveč samo na povelje.

Grška in Turčija.

Carigrad, 4. avgusta. Porta je sporočila grški vladi, da hoče dati eno grške trgovske ladje, ki jih je pred začetkom vojne pridržala v Carigradu, nazaj in da hoče dovoliti grškim ladjam, ki so takrat ostale v Črnem morju, prehod skozi Bospor in Dardanele.

Turki in Odrin.

Carigrad, 4. avgusta. Minister Talaat beg je izjavil, da Turki pod nobenim pogojem ne bodo zopet izročili Bolgarom Odrina.

Carigrad, 4. avgusta. Bolgarski odposlavec Načovič je imel včeraj dolg razgovor z velikim vezirjem.

Romunska mobilizacija.

Bukarešta, 4. avgusta. Odredba vojnega ministrstva določa, da se morajo brezpogojno mobilizirati vsi rezervisti kontingenta 95 in 96, ki dosedaj še niso bili mobilizirani.

Hišne preiskave pri Bolgarih na Romunskem.

Bukarešta, dne 4. avg. Iz Jassyja poročajo, da so se izvršile pri velikem številu tam živečih Bolgarov hišne preiskave zaradi suma vohunstva.

Albanija.

Dunaj, dne 4. avg. „Militärische Rundschau“ poroča, da bo avstrijski vojaški zastopnik pri komisiji za določitev meje Albanije v Skadru, določen bivši vojaški ataše v Rimu polkovnik Avgust Mietzl, pešpolka št. 37.

Proti komisiji na Češkem.

Praga, 4. avgusta. Narodni socialci so imeli včeraj protestni meeting proti komisarijatu na Češkem, katerega se je udeležilo kakih 2000 oseb. Poročali so poslanci Choc, Striberny, Sobotka in dr. Baxa. Po

shodu se je vršil demonstracijski obhod na Vavčavskem trgu, ki se je potem tam razšel, ne da bi bila nastopila policija, ki je bila pripravljena v Marijanski ulici.

Praga, 4. avgusta. „Venkov“, glasilo čeških agrarcev govori o prvem tednu komisarijata na Češkem ter konstatira, da so bile odredbe komisarijata do sedaj samo teoretičnega značaja. Kot obrambo proti komisarijatu priporoča list:

1. pravno pot proti odredbam upravne komisije in ignoriranje njenih protustavnih sklepov;

2. preziranje komisije s tem, da se ji ne predlagajo v rešitev zadeve, ki spadajo sicer v kompetenco deželne komisije;

3. resistenca pri izvedbi sklepov komisije in prirejanje protestnih zborovanj.

Praga, 4. avgusta. Občinski svet je sklenil protest proti imenovanju upravne komisije na Češkem. — Tudi izvrševalni odbor čeških centralističnih socialnih demokratov protestira proti uvedbi 4. kurije in proti komisiji. — Istotako protestira tudi eksekutivni odbor staročeške stranke. —

Volilna reforma na Češkem in češko-nemška sprava.

Praga, 4. avgusta. „Prager Tagblatt“ poroča: Volilna reforma za Češko naj se oktroira obenem s češko - nemško spravo, ki spada v kompetenco deželnega zbora. Novevolitve naj se izvrše že na podlagi novega volilnega reda. Zadnja konferenca namestnika Thuna z ministrskim predsednikom se je bavila z volilno reformo in nekaterih delovne pravne materije. Proti četrti kuriji se niso izrekli samo socialni demokrati, marveč tudi druge češke stranke. Samo en del veleposestva je za tako rešitev volilnoreformnega vprašanja.

Praga, 4. avgusta. „Čas“ piše glede češko - nemške sprave: Ko bi se bilo tik pred uvedbo absolutizma na Češkem govorilo o drugih konferencah, morda bi se bili češki člani upravne komisije dali pogovoriti h koncesijam, ki bi tvorile dnevni red kratkega zasedanja češkega deželnega zbora, samo da preprečijo absolutizem. Danes je prepozno. Pred vsem moramo vedeti pod katerimi razmerami in kdaj bomo prišli s pogajanjem z Nemci. Že zato moramo imeti gotov načrt, da nas vlada nekega dne ne preseneti s pozivom, da naj se pogajanja prično in da se ne ustvari zopet zasilno pravo, če bi se iz političnih vzrokov ne hoteli ali ne mogli pogajati.

Poljaki.

Krakov, 4. avgusta. Državni poslanec grof Lasocki, ki je, kakor znano, izstopil iz poljske ljudske stranke, nadaljuje svojo kampanjo proti načelniku te stranke Stapinskeu. Sedaj priobčuje odprto pismo, v katerem dolži Stapinskega, da je podpiral v prilogi Canadian Pacific izselevalno propagando v Galiciji. Tudi je stavil ministru za Galisko Dlugoszu nesmiselno visoke denarne zahteve. Lasocki izjavlja končno, da je stvar Poljskega kluba, da uvede preiskavo proti Stapinskeu.

Povodnji v Galiciji.

Przemysl, 4. avgusta. V celi vzhodni Galiciji so velike povodnji. Me-

sto Przemysl samo je deloma preplavljeno. Mnogo hiš se je podrlo. Reka San stoji 4 1/2 m nad mormalo. Mnogo vasi je uničenih.

Razmere na Hrvaškem.

Zagreb, 4. avgusta. V soboto dopoldne je konferiral baron Skerlec s predsednikom seljačke stranke Radićem, popoldne pa z voditelji socialnih demokratov. V nedeljo je konferiral še s srbskimi radikali.

Kraljevski komisar na Hrvaškem.

Budimpešta, 4. avgusta. Kraljevski komisar Skerlec je došel snoči sem. Danes dopoldne je poročal ministrskemu predsedniku Tiszi o uspehu svojih političnih konferenc. Baje je baron Skerlec s temi uspehi popolnoma zadovoljen zlasti zato, ker se je baje pokazalo, da nobena hrvaška stranka ne nastopa z nezupanjem proti njemu. Baron Skerlec smatra za svojo glavno nalogo, da zbliža vse stranke, ki stoje na podlagi hrvaško - ogrske nagodbe, tudi osebno, ter upa, da bo mogoče jeseni, ko se sestane ogrska zbornica, rešiti pereča hrvaška vprašanja, zlasti železničarsko pragmatiko. Nato bi bile še jeseni razpisane nove volitve v hrvaški sabor in komisar Skerlec bi bil imenovan za bana. Za enkrat pa gre komisar Skerlec sedaj še na štiritedenski oddih.

V Bosni in Hercegovini.

Sarajevo, 4. avgusta. Deželni šef Potiorek je odpotoval inspicirat vojake na vzhodni meji Bosne in Hercegovine.

Francoska vojaška misija.

Petrograd, 4. avgusta. Car je sprejel v Peterhofu francosko vojaško misijo z generalom Jaufresom.

Triletna vojna služba na Francoskem.

Pariz, 4. avgusta. V razpravi o triletni vojni lužbi je izvajal general Pau: Francoska mora biti močna, da se boje njeni nasprotniki pred njeno močjo. Zato je treba, da se iz vojaških operacij izključi vse, kar moti ravnotežje. Drugačno postopanje bi sovražnika ojunalo.

Pariz, 4. avgusta. Finančna komisija senata je sklenila v zakonu o triletni vojni službi izpremembe v členu 12., ki določa dnevne podpore za vzdrževanje rodbin. Odloči se tudi člen 13. tega zakona, v katerem se izreka prenos penzij uradnikov, ki so odslužili vojake, na njih vdove in sirote.

Angleški mornariški manevri.

London, 4. avgusta. Iz Grimsbyja poročajo, da se je vršila v soboto na odprtem morju vaja za morskoro obrambo Angleške. Devet rušilcev obrambnega brodogoja, ki so bili napravljeni nesposobne za nadaljnji boj, je dospelo v Grimsby. Vsa poročila soglašajo v tem, da se obrambno brodogoja ne more držati niti proti pol tako močnemu napadajočemu brodogoju.

Avtomobilska nesreča.

London, 4. avgusta. Delavci neke drevesnice so se peljali v nekem motornem omnibusu po neki strmini. Ko se je hotel sofer izogniti nekemu kolesarju, se je omnibus prevrnil. Dva delavca sta bila na mestu mrtva, 14 delavcev je težko ranjenih. Šofer in kolesar sta ostala nepoškodovana.

Gospodarstvo.

Hmelj.

Zatec, dne 31. julija 1913.

Z velikim zanimanjem, nestrpnost in skoro nervozno pričakujemo letošnje obiranje, katero naj bi se že v 14 dneh pričelo in o katerem zopet nimamo kaj ugodnega poročati.

Kmalu po izdaji našega zadnjega poročila je postalo vreme, od katerega je sedaj vse odvisno, ugodnejše; prav toplo je bilo in tudi noči niso bile prehladne; vsled tega so se tudi mnogi nasadi zboljšali. Pa to ugodno vreme ni trajalo dolgo; zopet imamo vetro in hladno vreme, ki povzroča skoraj obupnost med hmeljarji. Pri takšnem vremenu ne more cvet prehajati v kobule in dosedaj zdravi nasadi se okužijo in ne obetajo več isto množino pridelka, kakor pred 14 dnevi.

Potem takem postaja naša zadnja trditev, da bomo letos 1/3 lanskega pridelka imeli, vedno bolj negotova. Mogo je še nevarnosti, ako se vreme kmalu ne obrne na boljše. Tudi obiranje hmelja ki se pri normalnih razmerah naj vrši sredi avgusta, se boče vsled vremena zakasnelo. Pri vsem tem se nade na novo letino vedno slabše.

„Saazer Hopfen & Brauer Zeitung“.

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 4. avgusta 1913

Malozemski papirji.	Dunaj	Blagovna
4% majevna renta	81.40	81.60
4 1/2% srebrna renta	85.05	85.25
4% avstr. krona renta	81.65	81.85
4% ogr.	81.20	81.40
4% kranjsko deželno posojilo	—	94.50
4% k. o. češke dež. banke	85.25	86.25

Srečke.	Dunaj	Blagovna
Srečka iz 1. 1860 1/2	449.—	461.—
„ „ 1864	660.—	670.—
„ tiske	285.—	295.—
„ zemeljske 1. izdaje	278.—	288.—
„ „ 2.	246.50	256.50
„ ogrske hipotekne	233.50	243.50
„ dan. komunalne	468.—	478.—
„ avstr. kreditne	474.—	484.—
„ ljubljanske	61.—	65.—
„ avstr. rdeč. križa	52.—	56.—
„ ogr.	31.75	35.75
„ bazilika	26.70	30.70
„ turške	226.50	229.50

Police.	Dunaj	Blagovna
Ljubljanske kreditne banke	415.—	420.—
Avstr. kreditnega zavoda	623.25	624.25
Dunajske bančne družbe	508.25	509.25
Južne železnice	124.—	125.—
Državne železnice	699.40	700.40
Alpine-Montan	911.50	912.50
Češke sladkorne družbe	331.—	333.—
Zivnostenske banke	261.25	262.25

Valute.	Dunaj	Blagovna
Cekini	11.42	11.47
Marke	118.—	118.30
Franki	95.60	95.80
Lire	93.30	93.55
Rubliji	253.—	254.—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 4. avgusta 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11.44
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11.94
Rž za oktober 1913.	za 50 kg	8.95
Oves za oktober 1913.	za 50 kg	8.23
Koruza za avgust 1913.	za 50 kg	8.01
Koruza za maj 1914.	za 50 kg	7.42

Poslano.*)

Napram raznaševalcem neresničnih vesti o meni bodem brezobzirno sodnijsko postopala. 2722

Marija Vodenik,

gostilničarka v „Nar. domu“ v Mariboru.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Lilijskomlečno milo s konjičkom

Bergmanna & Co., Döcín n. L.

ostane prejkoslej nedosežno po svojem učinku proti pegam, dalje neuprljivo za racionalno negovanje kože in lepote, kar potrjujejo vsak dan prihajajoča priznana pisma. Dobiva se po 80 h po lekarnah, drogerijah, parfumerijskih trgovinah itd. Istotako se obnaša Bergmanna lilijsna krema „Manera“ čudovita za ohranitev nežnih damskih rok; v lončkih po 70 vinarjev povsod.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2 Srednji zračni tlak 736 mm

avgst.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
2.	2. pop.	733.6	25.8	mož. zah.	del oblak.
„	9. zv.	735.3	19.5	sr. zah.	pol oblak.
3.	7. zj.	734.4	15.4	sl. jvzh.	del oblak.
„	2. pop.	732.9	25.6	sr. sszh.	oblačno
„	9. zv.	733.7	20.0	sr. sever	„
4.	7. zj.	733.3	17.0	sl. jug	pol oblak.

Srednja predvčerašnja temperatura 19.0°, norm. 19.7° in včerašnja 20.3°, norm. 19.6°, Padavina v 24 urah 0.0 mm in 0.6 mm

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, stara mati in teta, gospa 2723

Helena Golob roj. Verovšek

v nedeljo, 3. t. m. ob 1/2 5. zjutraj v 55. letu, po dolgi mučni bolezni, previdna s tolažili sv. vere premirila.

Pogreb se vrši v ponedeljek, 4. t. m. ob 1/2 4. popoldan iz hiralnice Radeckega ceste 11 na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale pri Sv. Petru.

Bodi ji prijazen spomin.

V Ljubljani, 4. avgusta 1913.

Žalujoči ostali.

Stanovanje

z dvema sobama in kuhinjo s pripadki in eno stanovanje z 1 sobo in kuhinjo se odda za november ali tudi prej ali takoj.

Vpraša se pri 2732

Jebatiču, Dolencjska cesta št. 58.

2721

Mesto vsakega posebnega obvestila.

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem prežalostno vest, da je naša predraga soproga, sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Pakiž roj. Pajnič

žolskega vodje soproga

danes ob 4 1/2 uri popoldne po dolgi in mučni bolezni izdihnila svojo blago dušo.

Pogreb premile pokojnice bo v torek ob 3 1/2 uri popoldne iz hiše žalosti v Sv. Križu pri Trstu h. šte. 323. na tržaško pokopališče.

Bodi ji ohranjen blag spomin!

SV. KRIZ OB MORJU, dne 3. avgusta 1913.

Žalujoči ostali.

Tih družabnik

z 2000 K proti zavarovanju in zjamčenemu letnemu deležu dobička K 1000

se išče. 2729

Ponudbe pod „2655“ na upr. „Sl. Nar.“

Proda se na lepem prostoru pod Rožnikom št. 277 2730

majhna vila

z 2 stanovanji in lepim vrtom za svoto 13.600 K. — Priseli se lahko takoj.

Gostom, ki dohajajo v Trst, 1351 se priporoča

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15, 5 minut oddaljen od južnega kolodvora, Restavracija

ulica Carradori 18 (vogal ulice Ghega).

Sprejemem

korespondenta

ki je obeh deželnih jezikov popolnoma zmožen in stenograf. Ponudniki, s prakso v trgovini z žitom in moko, imajo prednost. Ponudbe, v katerih je navesti dosedanje službovanje, plačilni zahtevek in dan mogočega vstopa, so nasloviti na: 3725

Peter Majdič, paromlin Celje.

Kupi se dobro ohranjen

PIANINO.

Ponudbe pod „Pianino“ na upravnishstvo »Slov. Naroda« z navedbo cene.

Prvovrstna tovarna pisarniških mobilij išče zmognega zastopnika

ki je pri odjemalcih dobro znan in ki ima prvovrstne reference. Želi se strokovno znanje. Dopisi z natančnimi podatki pod „T. M. F. 713“ na anončno ekspedicijo Eduard Braun, Dunaj I. Rotenturmstrasse št. 9. 2727

Josip Raštolc
Marica Raštolc roj. Kravanja
— poročena. — 2728
Mojstrana. Horitenca pri Rovcu.

Razglas

o sprejemu učencev v kmetijsko šolo na Grmu.

Meseca novembra se prične na Grmu novo šolsko leto za učence zimske in letne šole. Zimska šola traja dve zimi od novembra do konca marca in je namenjena kmetijskim sinovom iz poljedelskih in živinorejskih krajev. Letna šola traja eno leto od novembra do konca oktobra in je namenjena sinovom iz vinorodnih krajev.

Za sinove kranjskih posestnikov se bo letos oddalo 28 prostih mest. Plačujoči učenci pa plačujejo za hrano in stanovanje po 30 K na mesec.

Prošnji za sprejem in za prosta mesta je priložiti: 1.) rojstni list, 2.) zadnje šolsko izpričevalo, 3.) zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti, 4.) izpričevalo o vedenju in 5.) izjava staršev ali varuha, s katero se zavezuje plačevati stroške šolanja.

Prošnjo, ki je koleka prosta, je poslati ravnateljstvu šole na Grmu

do 15. septembra t. l.

Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo šole na Grmu.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 25. julija 1913.

Učenec

prijetne zunanosti, poštenih staršev, z zadostno šolsko izobrazbo

se sprejme

v manufakturno trgovino 2723 Vinko Sket v Il. Bistrici (Netranj.)

Lepo stanovanje

v prvem nadstropju z dvema večjima sobama, predsobo, kuhinjo, jedilno shrambo, sobo za služkinjo in pritlikami

se odda za november.

Reeljeva cesta št. 3.

Žagarja

izurjenega na polni in benečanski jaren (Voll-, Venizianer-Gatter) iščem za takoj. 2700

Ponudbe pod „Žagar/2700“ na upravn. »Slov. Naroda«.

V vili na Dolenjski cesti 10, visoko pritličje se s 1. nov. t. l. odda

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kopeli, vrta z vsemi drugimi pritliklinami. Več v trgovini L. M. Ecker na Dunajski cesti. 3708

Posestvo v Ljubljani

Karlovska cesta šte. 28

obstoječe iz hiše z dobro idočo gostilno, hleva, vrta in travnikov se ceno proda. Hiša je posebno pripravna za mesarsko obrt, ki nudi vse udobnosti. Več se poižve ravnotam. 1829

Službe

išče mož srednje starosti, inteligenten, trezen, delaven, oženjen brez otrok. Zaradi smrti v družini opustim svojo večletno obrt in želim službe kot sluga v kaki pisarni ali paznik pri kaki tovarni ali v kaki trgovini, ali hišnik ali kaj primerne. Ponudbe na upravn. »Slov. Naroda« do 15. avgusta pod „šte. 9999“. 2628

Visok zaslužek

si napravi vsakdo s prodajanjem nabožnih predmetov, ur nihalk itd. Vzroci z naboji vred proti varčnici. Ceniki proti 20 vin. v znamkah. 2726

Kath. Vornand, Dunaj XVIII., Schönbölg. 8.

Česarski polir

ali tesarski mojster se išče za samostojna vrhulna dela. Prednost imajo taki, ki znajo nemško ali italijansko ali znajo mizarstvo. Zahtevajo se reference prve vrste. Ponudbe s popisom življenja in navedbo plače pod „Strešni stol 1000“. na upravnishstvo »Slovenskega Naroda«

Dobre harmonike K 5.

Najboljši tuzemski izdelek. Najnižje cene. Jamstvo za snažno in solidno delo. Dobavlja svetovnoznana firma Jan Konrad. razpošiljalnica glasbil, Most 2378 (Ješko). Harmonike po K 5—, 540, 640, 8—, 950 in višje. Brez rizika, zamena dovoljena ali denar nazaj. Pošilja se po povzetju ali denar naprej. Bogato ilustrovani glavni katalog s 4000 slikami na zahtevo gratis in franko.

Primarij 2690

dr. Josip Stojc

ne ordinira do srede avgusta.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50 % prihranka tudi na mleku in sladkorju in okusen zajtrk, južino dosežejo oni, ki namesto kave, čaja, kakao, sladne kave, pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja pri dojenčkih namesto moka za otroke, so otroške bolezni manj nevarne. — Je za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkoczyjev sladni čaj ima ime Sladin in je vedno bolj priljubljen. Povsod 1/4 kg za-vojev 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po pošti pošlje najmanj 5 zavojev lekarnar Trnkoczy v Ljubljani. Ta lekarnar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem. Glavne zaloge na Dunaju: lekarnar Trnkoczy; Schönbrunnerstrasse št. 25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sackstrasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one, ki se čutijo bolne in slabe. Za resnično tega naznanila jamci 5 tukaj navedenih vrst Trnkoczyjevih, istotako ugodne sode zaupanja vrednih oseb.

1 poštni zavitek

(3 kg netto)

:: popolnoma naravnega ::

sirupa iz malin

pošlje franko po poštne povzetju za K 5.60 c. kr. dvorni založnik lekarnar G. Piccoli, Ljubljana, Kranjsko. Pošilja se tudi v sodčkih in v steriliziranih steklenicah.

Zbirka

avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novejšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K, po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

amerikanski harmonij

s 13 reg., primeren za kako društvo, umivalnik z marmornato ploščo, pisalni pult, in dvoje lepih slik se pod ugodnimi pogoji proda. Navedeno se nahaja v Ranzingerjevem skladišču, več se pa poižve Mostni trg šte. 10.

Na prodaj je

troje posestev,

na jako lepem prostoru za veliko cesto, v bližini trga in dve uri od mesta, na Spod. Štajerskem. Cena je prvemu kron 20.000, drugemu K 8000 in tretjemu K 3000. Plačilni pogoji zelo ugodni. Naslov pove upravnishstvo »Slovenskega Naroda«. 2670

Za najino podružnico, trgovino z mešanim blagom in deželnimi pridelki v Letušu v Savinski dolini, išče

vodjo

ki naj bode star vsaj 24. let. Nadalje sprejmeva tudi mlajšega 2706

pomočnika

za trgovino z mešanim blagom. Norbert Zanier & sin, St. Peter v Savinski dolini. 2705

Narodna knjigarna v Ljubljani

priporoča sledeče knjige:

Aleš iz Razora. Povest. Spisal Ivan Cankar. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 vin, s pošto 10 v. več.

Atila v Emoni. Romanca. Napisal Ant. Aškerc. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 10 v. več.

Brodovski odvetnik. Roman. Češki spisal V. Beneš-Sumavsky. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Cez trnje do sreče. Roman. F. Senčar. Cena broš. 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin., s pošto 20 v. več.

Greh in smeh. Zabeljene in osone. Zbral Tinček Hudaklin. Cena 1 K, s pošto 10 v. več.

Gospod Žabar. Humoriistično-satirične in resne sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 80 v., s pošto 10 v. več.

Gospod Bucek. Humoriistično-satirične in resne sličice iz sedanjosti. Spisal Luigi Calco. Cena broš. 70 vin., s pošto 10 v. več.

Kralj Matjaž. Zgodovinski roman. Spisal Fran Remec. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 v. več.

Lepi striček. (Bel-ami). Roman. Francoski spisal Guy de Maupassant, prevlel Oton Župančič. Cena broš. 3 K 50 v., vez. 4 K 70 v., s pošto 20 v. več.

Ljubezen in junaštva strahopetnega praporščaka. Zgodovinska povest. Cena broš. 80 vin., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Ljubezen Končanove Klare. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Libera nos a malo. Zgodovinski roman. Spisal Vladimir Vesel. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 20 v., s pošto 20 v. več.

Mali lord. Roman za mladino in odrasle. Angleški spisal F. H. Burnett. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 60 v., s pošto 20 v. več.

Mina. Socijalni roman iz ljubljanskega življenja. Spisal A. P. Rušič. Cena broš. 1 K 20 v., vez. 2 K, s pošto 20 v. več.

Najhujši sovražniki. Spisal Rado Murnik. Cena 60 vin., s pošto 70 vin.

Narodni kataster Koroške. Spisal Ante Beg. Cena 60 v., s pošto 70 v.

O dostojnosti. Spisal Rozman. Cena 70 v., s pošto 80 vin.

O službeni pogodbi trgovskih pomočnikov in drugih delojemalcev v podobnih službah. Cena 50 v., s pošto 10 v. več.

Obrtni red dr. zakonika št. 89 z dne 16. avgusta 1907. Cena 1 K, s pošto 20 v. več.

Osnovni nauki o narodnem gospodarstvu. Spisal Valentin Žun. Cena 3 K, s pošto 3 K 20 v.

Opatov praporščak. Zgodovinski roman. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 80 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

Narodna knjigarna ima v zalogi tudi vse druge slovenske knjige ter pošlje na zahtevo najnovejši cenik cele zaloge.

stanovanje

2 veliki sobi, velika veranda itd., užitek vrta, odda ob koncu Poti v Rožno dolino s 1. novembrom A. Beg. 2698

Prodajalko

popolnoma izurjeno v trgovini mešnega blaga, starejšo moč. sprejemem takoj v mojo trgovino. Plača po dogovoru. Iv. Meke, Hrastnik, (Štaj.).

Sprejme se 2539

trgovski pomočnik

dober železninar, (le taki se naj oglasijo) pri Francu Picek, trgovina s specializiranim, železnim in materialnim blagom v Ribnici, Kranjsko.

Stanovanje

na Bleiweisovi cesti 1., v III. nadstr., obstoječe iz 4. sob, kopalnice in vseh pritliklin, se takoj odda. Ravnotam se takoj odda malo 2711

podstrešno stanovanje.

Pravljice za mladino s slikami. (Prevodi čeških in hrvaških pravljic.) Cena vez. 5 K, s pošto 30 vin. več.

Prava in neprava ljubezen. Povest. Spisal Blaž Pohljan. Cena broš. 1 K 60 v., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 v. več.

Premaganci. Novela. Spisal Franc Remec. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Rdeči smeh. Ruski spisal Leonid Andrejev, prevlel Vladimir Levstik. Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K 40 vin., s pošto 20 v. več.

Rienzi zadnji tribunov. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Edward Lytton-Bulwer. Cena broš. 4 K, vez. 5 K 20 v., s pošto 30 vin. več.

Sapho. Slike iz pariškega življenja. Francoski spisal Alphonse Daudet, prevlel Oton Župančič. Cena broš. 2 K, vez. 3 K, s pošto 20 vin. več.

Skrivnost hiše št. 47. Angleški spisal I. Storer-Clouston. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 vin. več.

Skušnjave Tomaža Krmežljavčka. Spisal Šepetavec, 2 zvezka. Cena broš. 2 K 40 v., vez. 3 K 20 v., s pošto 30 v. več.

Strahovalci dveh kron. Zgodovinski roman v dveh delih. Spisal Fr. Lipič. Cena broš. 2 K, vez. 4 K, s pošto 30 v. več.

Stara devica. Povest. Spisal J. Oblak. Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Slovensko-nemška meja na Koroškem. Spisal Ante Beg. Cena broš. 1 K 40 v., vez. 2 K 40 v., s pošto 20 v. več.

Stiri ruske slike. (Clovek, Pevka in Rendezvous.) Cena broš. 60 v., vez. 1 K 60 v., s pošto 10 v. več.

Uho in sluh. Poljudno znanstvena razprava. Spisal dr. Jos. Rakež. Cena 20 v., s pošto 30 v.

Undina. Povest. Francoski spisal André Theuriot. Cena 90 v., s pošto 1 K.

Ustoličenje koroških vojvod. Spisal Ante Beg. Cena 30 vin., s pošto 40 v.

Vaška kronika. Povesti iz Dolenjske lenjske preteklosti. Spisal Ivan Lah. Cena broš. 1 K 70 v., vez. 2 K 70 v., s pošto 20 v. več.

V naravi. Izbrani spisi Frana Erjavca, uredil dr. G. Sajovic. Cena 1 K 20 v., vez. 1 K 70 v., s pošto 10 v. več.

V študentovskih ulicah. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 v., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zadnji rodovine Benalja. Roman iz kranjske preteklosti. Spisal Fr. Remec. Cena broš. 1 K 50 vin., vez. 2 K 50 v., s pošto 20 v. več.

Zbrani spisi Josipa Jurčiča. 11 zvezkov. Cena vsakemu zvezku broš. 1 K 20 v., vez. 2 K s pošto 20 v. več. (Zvezki III., VIII. in XI. so razprodani.)

Modna trgovina

v Ljubljani

Stritarjeva ulica št. 7.

Solidno blago. Nizke cene. Vzorci poštnine prosto.

ANTON SCHUSTER**:: Konfekcija ::****za dame in deklice,**

bluze, modno blago, sukno, platno, garniture, preproge, šerpe, rute, pleči.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

Dobrega pomočnika

sprejme takoj 2691

Ivan Čarman, sedlar, tapetnik in pleskar.
Beljak, Italienerstrasse 2.**Kavarna**vso noč
odprta**LEON**

Gostilna

Florijanska ulica št. 6.

„Podgrajska restavracija“ (Milchmariandel)

na Nadvojvode Friderika cesti št. 3 (za Gradom)

je otvorjena

kjer se dobiva pristna vinska kapljica, vedno sveže pivo, najboljša gorka in mrzla jedila, kava, turška kava (na turški način pripravljena in servirana), mleko, čaj, malinovec, limonada itd.

Popolnoma novi ter najmodernejši urejeni gostilniški prostori. Krasen, velik senčnat vrt z lepim razgledom.

Obilnega obiska prosi

2717

restavratel.

Proda se pod zelo ugodnimi pogoji1) **veleposestvo** pri Litiji (z graščino in gospodarskim poslopijem), nad 270 oralov, lahko tudi več posestnikov skupaj,2) **novu zidano pritlična hiša** v Rudniku pri Ljubljani, nekaj sveta zraven, za eno družino,3) **dve enonadstropni hiši** na Selu pri Ljubljani, v katerih bližini se zida nova šola.

Povsod potrebna je v primeri z vrednostjo le prav mala glavica: ad 1) 30.000 K, ad 2) 2000 K, ad 3) 20.000 K. — S posestvom ad 1) združena je pravica lastnega lova — prijetno letovišče.

Pojasnila potom upravnistva tega lista ali posredovalne pisarne **Valentin Accetto, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 8.****Kolesarji, zahtevajte**v lastnem interesu nemudoma **brezplačno in poštne prosto prvi slovenski** pravkar izšli**bogato ilustrovani cenik 1913 za kolesa in posamezne dele.**Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših trgovinah in uvideli boste, da vodimo **prvovrstno** blago po **najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.****Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.**

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

C. kr. avstrijske državne železnice.**Izvleček iz voznega reda.**

Veljaven od 1. maja 1913.

Postaja: Ljubljana južni kolodvor.

Odhod.

5-54 zjutraj. Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Celovec, St. Vid ob Glini, Dunaj.**7-32 zjutraj.** Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.**9-09 dopoldne.** Osební vlak na Kranj, Jesenice, (z zvezo na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Köln, Celovec, Linc, Dunaj, Prago, Draždane, Berlin.) [direktni voz Reka-Opatija-Solnograd.]**11-30 dopoldne.** Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Solnograd, Celovec, Dunaj.**1-20 popoldne.** Osební vlak na Skofjo Loko, Kranj, Radovljico, Jesenice. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).**1-30 popoldne.** Osební vlak na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo, Stražo - Toplice.**3-40 popoldne.** Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Gorico, Trst, Trbiž, Beljak, Franzenfeste, Celovec.**6-35 zvečer.** Osební vlak na Kranj, Trzica, Jesenice, Trbiž. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Inomost, Solnograd, Monakovo, Vllissingen, (London), Celovec, Linc, Dunaj.**7-45 zvečer.** Osební vlak, na Grosuplje, Kočevje, Trebnje, St. Janž, Rudolfovo.**10-01 po noči.** Osební vlak na Kranj, Jesenice, Gorico, Trst. Na Jesenicah zveza na brzovlak na Beljak, Franzenfeste, Inomost, Solnograd, Monakovo, Linc, Prago, Draždane, Berlin.

Prihod.

7-25 zjutraj. Osební vlak iz Trsta, Gorice, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Ber-

lina, Draždan, Prage, Linca, (Londona) Vllissingen, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Beljaka, Trzica, Kranja.

8-53 zjutraj. Osební vlak iz Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.**9-52 dopoldne.** Osební vlak iz Trzica, Jesenice, z zvezo na brzovlak iz Dunaja, Linca, Celovca, Monakovega, Solnograda.

Inomosta, Beljaka.

11-14 dopoldne. Osební vlak iz Gorice, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.**3-00 popoldne.** Osební iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.**4-33 popoldne.** Osební vlak od Trsta, Gorice, Trzica, Jesenice, Linca, Celovca, Solnograda, Franzenfeste, Beljaka, Trzica, Kranja.**5-51 zvečer.** Brzovlak iz Jesenice z zvezo na brzovlak iz Berlina, Draždan, Prage, Dunaja, Linca, Celovca, Kölna, Monakovega, Solnograda, Inomosta, Franzenfesta, Beljaka, (direktni voz Solnograd-Opatija-Reka).**8-16 zvečer.** Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenice, Dunaja, Linca, Celovca, Beljaka, Trzica, Kranja.**9-09 zvečer.** Osební vlak iz Jesenice, Radovljice, Kranja, Skofje Loke. (Zabavni vlak, vozi samo ob nedeljah in praznikih).**9-16 po noči.** Osební vlak iz Straže-Toplic, Rudolfovega, St. Janža, Trebnjega, Kočevja, Grosupljega.**11-31 po noči.** Osební vlak iz Trsta, Gorice, Trzica, Jesenice, Celovca, Beljaka, Kranja.

Postaja: Ljubljana drž. kolodvor.

Odhod na Kamnik: **7-32, 11-50, 3-12, 7-15, (11-00 ob nedeljah in praznikih).**Prihod iz Kamnika: **6-42, 11-00, 2-41, 6-15, (10-30 ob nedeljah in praznikih).****C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu.**

„Zdravnik železca“ je najboljši liker za želedec.

„Zdravnik železca“ je najboljši liker za želedec.

Fotografske aparate

kakor tudi vse v to stroko spadajoče potrebščine ima v zalogi 2387

fotomanufaktura in drogerija**„Adrija“**

oblastveno koncesijonirana prodaja strupov

v Ljubljani, Selenburgova ulica 5.

Temnica na razpolago. Zunanja naročila z obratno pošto. — Zahtevajte cenike!

Izšla je znamenita strokovna knjiga

„Nauk o serviranju“

V knjigo je razen poljudnih razprav sprejetih 95 tabel z raznovrstnimi vzorci in 338 nazorinimi slikami. To knjigo bi morala imeti vsaka gostilna, brez nje ne bi smel biti nobeden natak, nobena natakara, sploh nobena hiša ki ima kedaj opravka z gosti. — V platno vezana knjiga stane K 5—, po pošti K 5-50, proti povzetju K 5-70.

Naroča se pri:

„Deželni zvezi gostilničarskih zadrug na Kranjskem“ ali pri upravnistvu „Gostilničarskega vestnika“, Ljubljana, Gradišče št. 7.

Pošilja se le proti naprej plačani naročnini ali proti poštne povzetju.

št. 17006

2568

Razglas.

Podpisani mestni magistrat razpisuje vsled sklepa občinskega sveta deželnega stolnega mesta Ljubljane z dne 15. julija 1913 javno pismeno ponudbeno razpravo za oddajo:

kleparskih, krovskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih in pleskarskih del, nadalje za dobavo železnine in za upeljavo vodovoda pri izvršitvi prizidka h hlevom za drobnico v mestni klavnici na dan**6. avgusta 1913, do 10 ure dopoldne.**

Ponudbe morajo biti opremljene s 5% vadijem, določenim na podlag jednotnih cen, ki jih je s številkami in besedami navesti in na njih podstav preračunjenih skupnih svot.

Vložiti jih je v zapečatenih zavitkih pravočasno do razpisanega roka pri mestnem magistratu ljubljanskem v pisarni mestnega stavbnega urada. Tukaj so tudi proračuni, načrti, pogoji in drugi ponudbeni pripomočki razgrnjeni v navadnih uradnih urah vsakemu na vpogled.

Na ponudbe, katere ne bodo povsem ustrezale razpisnim pogojem in določbam ali na take ponudbe, ki bi se pogojno glasile, prekasno ali naknadno vložile, se ne bo oziralo.

Mestna občina si izrecno pridržuje dela po lastnem prevdanku tudi drugemu nego najcenejšemu ponudniku.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 18. julija 1913.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalka v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

:: Zivahna zveza z Ameriko. ::

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje (rente, zastavna pisma, delnice, srečke itd.) — **Valute in devize.** — **Promese** k vsem žrebanjem.**Sprejema vloge na hranilne knjižice** ter na žiro in tekoči račun.

Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.

Rentni davek plača banka iz svojega.**Eskomptira: menice, devize in fakture.**— **Zavarovanje vredn. papirjev proti** kurzni izgubi. — **Revizija žrebanja** srečk brezplačno. — **Rembours-krediti.**— **Borzna naročila.** — **Inkaso.**